ЦЕНТРАЛЬНЫЙ ЭКЗЕМПЛЯР

ЦІЕЙ ДАЬКЪАЛА ХИЛДА ШУН!

Масса а мехкашкара пролетареш, вІашагІкхета!

СЕРДАЛО

(С В Е Т)

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГІалгІай обкома, Нохч-ГІалгІай АССР Лаккхехьарча Советен Министрий Советен орган

Орган Чечено - Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР.

ГАЗЕТА АРАДУЬЛ 1923 ШЕРА ДЕНЗ № 53 (4344). ПІАЬРАСКА, 1 май, 1970 ш. Мах 2 кап.

Даькъала хилда 1-гІа Май — империализмана дуьхьала, машар, демократи, социализм бахьан лоаттабеча къовсамерча дунен халкъашта юкъерча солидарноста ди!

(КПСС ЦК ТІаьхьехьаш-царе).

Н. КОБИАШВИЛЕ фотоплакат.

ЦХЬОАЛАГІА МАЙ

БІаьстен маьлка зІенарашца, довхачо илланца хьетІенгавьчад Цхьоалагіа Май — империализмана дуьхьала, машар, демократи, социализм бахьан лоаттабеча къовсамерча дунен халкъашта юкъерча солидарноста ди. Ший тайпарча кьалашке дезду укх шера советски халкъо адамий бІоьстен цІей. ЦІаккха цо хиннача тайпара политически къахьегамен тьинар айденна, доккхийча къахьегама толамашца деззадьд В. И. Ленин ваь 100 шу дуза ди. ТІехкхоачашдаьд республике къахьегамхоша Май сийна тІанйца денкарш, сийленца мекъобах уи фашистски Германи эшаьь 25 шу дизара а.

— Маьшеренашка езийла мерихан - Энгельсен революционни эздам тІех доккхача хьекьальца дІахо бахачун, коммунистически парти хьаьчун, дунен тІа эггара хьалхарча коталонца чаккхьинача пролетарски революце кулгалзочун, социалистически пачхьалкхе хьаьчун, дунен кхийкарта юкъерча болхлой класса баьчца Владимир Ильич Ленина цІи а гІулакх а!

Уж дешаш дег тІара къоабал а даш, деррига советски халкъ санна, Нохч-ГІалгІайчен къахьегамхой бІубенна къахьегаш ба зІанз юбилейни шу толамца чаккдекилара.

Май сийна тІанйце денхараш тІеккхоачашдаьд Ленински Юбилейнь Сийлен Граматеш еннача «Старогрознефта», «Малгобекнефта» мехкдаьтта управленей мехкдаьттакоша.

Грознерча предприятешта юкъа хьалхаре моттиг лаьккхай Октябрьски района коллективаша. КПСС Грозненски горкомен горисполкомен карера кара тела ЦІа Байракх еннай царна.

Дика толамаш даьккхад дьшна мальчьо Грозненски отделене коллективо. 50 эзар совгІа тонн мукъ пленан совгІа бІабаьнийта, дьшна, денхар тІенайцедер цо. Из денхар хенал дукха хьалха кхоачаш а дьь иттаьш эзараш тоннаш халкъа боахамо мукъ кхы тІа а дІабихьаб машиннакъахоша.

ТІенйце денхараш хенал хьалха кхоачашдаьд республике промышленноста болхлоша.

Дош кхоачашдаьд Нохч-ГІалгІайчен юртбоахаме къахьегамхоша а. Урус-Мартана района хьайбеш леладерашта социалистически эзь хьалхара моттиг лаьккхаь КПСС обкома, республика Министрий Совета, облсовпрофа карара кара тела ЦІе Байракх еннай.

Дика къахьийгад Ножай-Юрта, Сунжански, Шаьла районашкарча хьайбеш леладероша а.

Май сийна аьрхача эхье кхашкоона балхешта хьалха латт Грозненски, Гудермесски, Наурски районий боахамашкара механизатораш.

Къахьегама толамаш дуьцуш дола масепаш кхи дукха а довзаде йиш я. Цу хьекъехьа дола дукхача коллективай рапорташ даха тахан кепатоз укх номер тІа.

КарагІдаьнначох доккхал а деш дезду Нохч-ГІалгІайчен къахьегамхоша Цхьоалагіа Май. Цхьабакъда, хІаназахьа теркам тІебаьнийтаза йоргбац дІахо де дезарашта. Белгалдеха деза вай белка юкъера кхоачамбоацараш а. ХІана а тІахь йолаш а план кхоачаш ца ю предприятеш, эзду боахамаш. Цхьайолча промышленни предприятешка лоха я къахьегама оесарла, пекха де продукци хьаьккхарга дІадодар, телхаш къахьегама дисциплина.

Дуккхача коллективашка дийца чаккхдьннад, кІаьта хІанз дуьцеш а де КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК «Халкъа боахама производства резерваш диагІа пайда эцараи экономе режим чІоагІъяраи» дола письмо.

ДІахо де дезарий йоккха программа а цу тІа оттаяьр. Еррига тороаш оарцагІьяха еза производства эффективность лакхьяра, экономе режим чІоагІъяра.

ХІана партийни, профсоюзни, комсомольски организацеша, предприятей, боахамий кулгалхоша эггара хьалха теркам тІебахийта беза юбилейни шерара якьлегІ ца йолийтаж дІахо яхьара, лхе шера план хенал хьалха кхоачашьяра. Цхьа коллектив хила йиш яц лхе шера план кхоачаш ца еш.

Дукха коллективаш, производства хьалха латтареш ба вай республико юбилейни шера доккхий толамаш даьхе. Цар белла опыт массанена дІайоазийта еза.

21 апреле Съездий Кремлевски Дворце В. И. Ленина 100 шу дизара хетаяь КПСС Центральни Комитета, СССР Лакхехьарча Совета, РСФСР Лакхехьарча Совета цхьана йолча торжественни заседане доклад еш новкъосте Л. И. Брежнева доаладир В. И. Ленина хьехьъалера дешаш: «ГІулакх деррига а санах латт дьлча, из латт хьалхагІа хиннача опыто вайне Іоманьча гоазалах кхоачам ца а беш хьанне хІаман дуьхьа юза ца йолаш дІаке даькъалдашнехьа екарах, тешаме дукхагІа хІамаш карагІдуьлларех, массаза а аттагІа долча денкарашкара доккхагІа долча денкарашка дуьларах. Из ца дой, — хьийхад Ленина, — цхьаккха тайпа прогресс еІалла хила йиш а яц, прогресс хила йиш яц социализм кхальча ра».

Дунен тІа цхьа мІинг яц Ленина цІи эксплуатацеца къовсам лоаттабара бІайка тІахьезам санна, къовсаме цхьоагІон символ санна, коммунистически идеалаш котьяхар дукъа, лоаттабеча исторически къовсаме котало йоаккхаргилара тешам санна ца екаш.

Марксизмо - ленинизмо байракхаца, Коммунистически парте кулгалца — ленински новкъа коммунизмага!

ОСМИЕВ Хьамзат.

Бахаш ба цун хьехам

Сийнача сигален кІал
Юрт, город курейнд-теш
Халкъ бага вохьачух
Боча цІи ца хозаш?
Болх беча адамех
Цхьаккха сег хурейнд-теш
Хьалкъалий кІоарга хьаст —
Цун хьехам ца хозаш?
Лоаккхача дунен тІа
Цхьа маІине ма хурьяц
Сийлахьча Ленина
ЦІи ноха ца хозаш!
Укх нахьха дунен тІа
Цхьаккха сег ма хурейнд
Ленина сийрда дош
Дегага ца кхоачаш.
ГІозача вахарга
Лаьмах никъ хьехаш,
ХІарана дагахьа
Бахаш ба цун хьехам.

ТОРЖЕСТВЕННИ СОБРАНЕШ

Цхьоалагіа майна — империализмана дуьхьала, машар демократи, социализм бахьан долаш лоаттабеча къовсамерча къахьегамхой Дунен халкъашта юкъерча Ленина хетаяь торжественни собранешІ хилар Нохч-ГІалгІачен городашкен юрташкен.

Ленински района къахьегамхой вахайнна саццан хьалийнар М. Ю. Лермонтова цІерагІча театра зал. Доклад йир КПСС Грозненски горкомитета секретаро С. О. Лоева. 28-ча апреле С. М. Кирова цІерагІча культура Дворце хиннача собране Октябрьски района къахьегамхоишта хьалхашка къамьал дир райисполкома председатела Р. А. Турлова. Заводской райисполкома председатела В. Н. Дробязко сахьан В. И. Ленина цІерагІча культура Дворце хиннача Заводской района къахьегамхой собране доклад йир.

«Метеор» — сигала

1970 шера 28 апреле Советски Союзо сигалъехийтай «Метеор» яха Лаьттан метеорологически спутник. Спутник сигалъехийтара кертера дехкар да хаоттама оперативни служба пайда шара хиланза аргйоаца метеорологически информаци лоххилга Іалашдар.

Спутника тІа оттаяьча аппаратура бораамагІа болх бу. Іочуяхача информаценна обработка еш я координационно - вычислительни центр. Обработка яьй пайда эцаш СССР Гидрометцентро ух метеорологически информаци.

(ТАСС).

ТХА СОВГІАТАШ ХЬОНА, ДАЬХЕ!

Бизь бетта план хенал 3 ди хьалха 27 апреле кхоачашъяьй Карабулакски кІоарга буруделтача контора коллективо. Цу хана дена цар деррига а теха буруь 12.700 метр да. Кхы а хьалха шоай денхарех лоархІабаьб С. Михайлов, Б. Косиков, В. Гайтов керте латтача бригада болхлой.

А. БАКАЛЮК,
тха штате воаца корр.

* * *

Дикка совгІат еййдир 1-ча Мая Грозненски автотракторо - ремонтни завода коллективо. Продукцена реализаци яра бизь бетта план хенал итт ди хьалха кхоачаш а яь май бетта чотах къахьег дар кІира. Апрель чаккхбалалехьа кхы тІа а 30 эзар сома мальха продукци йоккаргья.

Хьоккхама къахьег В. Гиганова кулгалдеча шоллагІча тормозной барабанаш кийчъеча поточни лине цеха коллективо. ЦхьоалогІча квартале шоаш яьккхача ЦІеча байракха сий Іо ца дожаде лаьрхІад цар шоллагІча квартале а.

Л. САФРОНОВА,
плановй отдела начальник.

* * *

«Іаьржа дошуах» сийна доагор денкхара бизь бетта хенал 28 апреле кхоачашъяьй «Грознефть» мехкдаьтта промыслови управлене коллективо. Планал совгІа 35 эзар тонн мехкдаьтта, бІаьш эзараш кубически метраш газ — нитта ба цар юхедисача шии дийнахь, боаккхаргбола толам.

Е. ИВАКИНА,
тха штате йоаца корр.

* * *

Цхьоалагіа май итт ди гаргадоладаьд къахьегама толамашка дилача Гудермесски «Мединструмент» завода коллективо. Бизь бетти план 20 апреле кхоачаш а яь 60 эзар сома мальха тайп-тайпара медицински оагхалаш йоккаргья цо апрель чаккхбалалехьа.

Социалистически эхье хьалха латт шлифовально - полировальни слесарно - механически цеций коллективаш.

С. КАЗАРЯН,
«Мединструмент» завода директор.

Дика къахьегаш хьайоагІа укх шера Грозненски МБК завод. Из кьаьгга хьагойт цар цхьоалагІча квартале даьхача толамаша. ГІоздаьннача дегашца накъабаьхкар уж І-ча Майна а. Уйлашка хьежжа да довха толамаш а. Юбилейни шера бизь бетта план 28 апреле кхоачашъяьй цар. ХІаьта юхейисача хана 180—200 эзар тонн раствор, бетон, дьнна - бетонни изделеш, нитта кхийола продукци яракеца лерхІ цар. Дикка тІеккхоачашъяьй продукцена реализаци яра план а. Хьаькъалца вІаштІехьбаьккхаб шоай болх Т. Карачинская, В. Литвинов керте латтача цехий коллективаша. Цу дукха кхычарел дикагІа хул цар яракеца продукци.

А. ТРУБИЦЫНА,
планови отдела начальник.

ХЬАЖКІАШ ДІАЮВШ Я

Кхашка болх бе йиш йолаш денача хІара денах пайда а эцаш къахьег Урус-Мартана района «Красноармейский» совхоза хьалхарча отделене шоллагІча бригада, кхаш леладераша.

Сохк тураьх 188 гектара тІа кІа, 446 гектара тІа мукх, 103 гектара тІа кен дІабийнаб цар. ТІайцача социалистически денхарех укх юбилейни шера хІара гектара тІара план 17 центнер йолча 20 центнер ялат чуда дезаш ба уж. Шеко яц бригада къахьегамхоша шоаш тІийнаа денхараш толамца кхоачашдергхилахах. БІаьстан юхье хІара гектара 1,5 центнер а кхоачийташ самолетаца аммиачни селитра тоссаш подкормка а яь макхаш даьхачуд тІехьагІа дика дегІайоагІа тураьх йийна культураш.

ХІана тІатеІІа шин агрегатаца хьажкІаш дІаювш ба бригада механизатораш. Къаьстта дика болх бу Альтемиров Вурус лелаеча агрегато. ЙІайха йолаш, тракторо айбаьча демо цхьайолча хана пазтккъа мара са ца доаккхийте а, низ кхо ца беш къахьег Вуруза селлка тІа болх беча къонача йижараша Мовсаровгіар Медиаси Тумишаси. ХІара гектара тІа 70—80 килограмм минеральни удобренеш а йоахкаш, квадраташ нийс а еш къахьег цар. ДІаювча хьажкІай квадраташ нийса хилийта торо хулийт фу калибровка, лаьтта дика нийсдаь, сеялка регулировка яь а хьалхе кийчъяь а хиларо. ХІаьта цу зІамигача коллективо дийнахь 11 гектара тІа еза ча 16—17 гектарга тІа хьажкІаш юв. Белгалдаккха доагІа йижарех йоаккхагІа йолчун хІанз а 19 шу мара даьнна доацилга.

— ДІадахача шера укх хана совхозе балха баьхкар Медиий Тумишси, — йоах цхьоалагІча отделене управляюще. — ХІаьта шоаш беш бола моллагІа болх дика чаккхбоаккх цар. ХІанз хьажкІаш дІаювш цагахьа санна трактористкІаьдвенна е цамогаш хинна болх бе низ боацаш вусе, цун метта трактор лелае дика хоаш ба йижарий. Укх шера трактор лелае бокъо яккхара экзамеш дІаяла кийчлуш ба Медиий Тумишси.

Бригада станеш тхох кхийтар шоллагІча бригада бригадир Машаев Сулейма. Цо дийцар бригада кхашка деча балхех; хьажкІаш дІаелехьа лаьтта миштa кийчдаьд, кхьдараш.

— ДІадахача шера хьажкІаш чуэцаш бригадиралла хьежавир ю, — дуц Сулейма. — ХьажкІаш хьала хилар бригада совкк. Цудухьа уж чуйна йоаш баьча шоай балхоца нийслуш хинна кхоачамбоацараш белга а даьха, уж кхм ца нийсдалийтара мероприятеш а оттаяь. Юбилейни шера чудахьаргдолча ялата тешаме лард йоалла болабелар бригада къахьегамхой. Иштта, ялата лаьрхІа хьажкІаш дІае белгалдаьча 270 гектар долча лаьтта хІара гектара тІа 24 тонн йолаш органически удобренеш а еха зябь аьхар. Планал совгІа 496 тонн кхо диллар цу кхашка. Лаьтта аьхе даьллача чудолийташ хІа диллар. Юртбоахам техника тоайир, Іай лаьттана Іайна тІоадал хашпахьа дІакъайлар. Цуа тІехьагІа кхоазза макхаш даьхар. Хьалха 12—15, шоалагІа 10—12 сантиметр кІоарга культиваци йир. Ала деза бригаде планах кхоъ культиваци е езаш хиналга. Цхьабакъда «Халкъа боахама производства торонех пайда эцалга тоадарех экономе режим чІоагІъярех» хьакъехьарча КПСС Центральни Комитета, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ Центральни Комитета письмо тІа дийцача тайпара хьувкъам кхебарга дІадодаь лоххара дика шин культиваци а оттадир бригаде.

ХІанз хьажкІаш дІайийна кхоъ дийь ди даьннача участкашка махка боаккхаш ба бригада механизатораш. Лакха социалистически денхараш тІанйцад цар. Иштта 270 гектара тІа дІайийнача хІара гектара тІара план 27 йолча 30 центнер фуаьлъаьха хьажкІаш яргйолаш хьувкъае лерхІ. Цу тайпара деррига балхаш дика а, агротехнически дикагІа йолча хана а цар чаккхдоахе, тІайца денхараш тІеккхоачашдергда бригада къахьегамхоша.

Дика вІаштІехьдаьккхад бригада къахьегамхой балхацара безам совбоаккхара гІулакхаш а. Иштта, делкъьйна бригада стане дІайха лаараш кийчду механизаторашта Стенера гаьна болча механизаторашта уж болх беш боахкача дІахьу. ХІаьта, болх ца беш мукъа йолча хана бригада ЦІеча уголке кхаш леладераша деша масса хана керда газеташ, журналаш хул, ловза безам болчарна шахматаш, шашкаш а.

М. ХАМАТХАНОВ.

ХАЛКЪО ХАРЖА УВТТАБУ ДИКАГІБАРАШ

Сунжанефть НПУ цхьоалагІча промысла болхлой, инженерно-технически болхлой, гІулакхера нах хоржамашта хетаьча шоай собране гулбелла цІлдаьн.

Къамаьл де дош лу промысла механике Шаповалов Алексей Константиновича. Цо промысла коллектива цІерагІа ерригача № 676 йолча Сунженски хоржамий округе гІолла СССР Лакхехьарча Совета Къамий Совета депутаталла харжа кандидаталла оттаве могавир КПСС ЦК Политбюро член, СССР Министрий Совета председателан хьалхара заместитель Дмитрий Степанович Полянский.

Трибуна тІа ва промысла хьалхарча бригада мастер Николай Павлович Летягин. Д. С. Полянске кандидатура хьал а яьна, цо цу округе гІолла депутаталла харжа кандидаталла могавир толшагІа вола оператор коммунистически къахьегама ударник Борис Николаевич Нечаев.

Собране къамаьлаш даьха мехкдаьтта даккхара оператора Владимир Георгиевич Третьякова, Сунженски парткома секретаря Литвиненко Алексей Захарович, оператора Бескоров Андрей Сергеевича, промысла заведующе Береш Юрий Яковлевича. Балхага гІоллацарча кхача новкъосташа вІоагІа оаьза боллай а къобалеір а хьалльоаб Борис Николаевич Нечаева кандидатура.

Цар дийцар дуне дикача гІулакхех. Борис Николаевич Нечаев 1934 шера ваьв. Ер шийттагІа шу да мехкдаьтта промысле во бер-кате къахьега. Къахьегамцарча ший тешачетча гІулакхаца промысла коллективе шии сий даьккхад цо. Бригада коммунисташа шоай кулгалхо вежа цуйнах. Сунженска районна Совета а Нохч-ГІалгІай АССР Лаккхехьарча Совета а депутаталла хийржав Борис Николаевич.

Собране массава раьза а волаш сецам бир Д. С. Полянскийа Б. Н. Нечаев № 676 йолча Сунженски хоржамий округе гІолла СССР Лаккхехьарча Совета Къамий Совета депутаталла кандидаташ бе.

Собране вар КПСС Нохч-ГІалгІай обкома бюро членалла кандидат В. И. Жигалов.

* * *

Дукха нах вІашагІкхийттабар Советски района «Новая жизнь» яхача колхозе хоржамашта хетаяьча колхозхой собране.

Къамаьл де дош лу колхоза правлене председатела Каутаров Ибрахьима Сагена.

— Оаха, — аьлар цо, — дег тІара хьаллоац № 676 йолча Урус-Мартановски хоржама округе гІолла СССР Лаккхехьарча Совета депутаталла кандидаташ оттабьча КПСС ЦК Политбюро члена, СССР Лаккхехьарча Совета Президиума Председатела Н. В. Подгорный «Гойтинский» совхоза спекла лелаеча звеной звеньевая Шамилева Мажита Зинайн кандидатураш.

Собране къамаьлаш дир тхьамхьа лелаеча звеной звеньевая Дибичпева Товжана, партийни организаце секретара Мучаев Сагес, дуккхача кхычаб. Собране массава раьза волаш хьаллаьцар гІойгІахоша оттаьь кандидатураш.

Хоржамашта хетаьча шоай собране Сунженски района ЦІеча Эскара цІерагІча колхоза къахьегамхоша раьза хиння хьаллаьцар Наьсарен района «40 лет Октября» яхача совхоза коллективо № 417 йолча Сунженски хоржамий округе гІолла СССР Лакхехьарча Совета депутаталла харжа оттабьча кандидатий КПСС ЦК Политбюро члена, СССР Министрий Совета Председатела Косыгин Алексей Николаевичен «40 лет Октября» яхача совхоза доярка Тимурзиева Альмада Розайн кандидатураш.

Хьоттаьь кандидатураш хоржамашта хетаьча шоай собраненка массава раьза а волаш хьаллаьцар «Сельхозтехника» Урус-Мартана районни отделене, Наьсарерча юртбоахама техникума, МалгІабика района «Алхан-чуртский» совхоза, «Старогрознефть» НПУ промысла коллективаша.

Хоржамашта хетаь собранеш дІахо а еш я.

Владимир Ильич Ленин вала 100 шо дизар дездеча деношка боккха кхаъ кхаьчар вай республике. Юбилейни яхье эгтара дикаг1а толамаш даьхна Нохч-Г1алг1айчен пхе предприятена елар Ленински Юбилейни Сийлен Грамоташ. Уж деза совг1аташ делнад Грозненски химически комбината, «Старогрознефть» НПУ, «Малгобекнефть» НПУ, «Чеченингушводстрой» управлене коллективашта, Сунженски района «Красная Армия» яхача колхоза къахьегамхошта.

В. И. Ленин вала 100 шо дизара сийна вьржача яхье шоаш даьхача толамех, юбилейни шера де лерх1ачох дуаш тахан укх озг1ох т1а цу предприятей кулгалхоша.

ЮБИЛЕЙНИ СОВГ1АТАШ ДЕННАРАША ДУВЦ

ХИМИКИЙ СИЙДОЛА Г1УЛАКХАШ

ЛЕНИНСКИ Юбилейни Сийлен Грамота еннай Грозненски химически комбината — Нохч - Г1алг1ай АССР мехкдаьтта химически флагмана коллективана.

Къахьегама котале цхьа бахьан долаш лькхкац химикаша. 1968 шера дешн еача юбилея сийна производство товара четах экономически эффективность тар ма лу лаккхьара къовсам боаржабир комбината коллективо. Технико - экономически процессаш эргайоахаш товара наькъаш лакарея производства чухьара резерваш хьа гучалкарея г1улакха комбината къахьегамхой творчески хьинари инициативан лакхьаро 1алаш дьд технико - экономически хьоккамаш лакхделгей В. И. Ленин вала 100 шу дизара баха боаг1ача тайпара наькъа г1олгея. Декхараш дизаа кхоачашдьд. Производство товара организацийе - технически мероприятеш чакхьхара четох в1аштlехьдаьлирад комбинате продукци дукхаг1а а дикаг1а а арахоца. д1аухийта бедали материалаш к1езигбе. Аьхха цхьан 1969 шера юкъайихьай шера луш йола экономически эффект 800 эзар сом а долаш йола 44 мероприяти.

Шоай производствоших вадевеш а комбинате т1айша декхараш а кхоачашдалта 1алашдьд цуй ериргача цехаша. Фенолк ацетони доаккхача цехашка дика боккха болх баьб арахоца продукци дукха г1ен дикаг1ен хилийтара, цуьга д1аухийта бедали реагенташ к1езигъяра. Фенолах йоакха микропримесаш серни кислотеца из ц1ендара наькъаца к1езигъеш дьча токхамаша йиш хилийтай дикаг1ча сортах дола фенол арахоца. Технико - экономически хьоккамаш дика лакхдаьд этилени синтетически этилови спирте доккхача цехашка а. Мехкарча из саина йолча предприятешкарчул лакхаг1а а къахьегама оасарле, к1аьча д1аухийта бедали реагенташи эгара к1езигаг1а а.

Толамо кхоачашдьд юбилея сийна т1айша декхараш. 1970 шера хьалхарча квартале продукцена реализаци ара план 104 процент кхоачашъяьй, х1аьта бьц бетта задани — ханал ях ди хьалха. Дикка т1ехкхоачашъяьй комбинато керттера продукци ара цера шера план. Къахьегама оасарле лакхъяра план 103,4 процент кхоачашъяьй, х1аьта 1969 шера хьалхарча квартале ийсйича 8,3 процент лакхъеннай из.

Фрунзе ц1ераг1ча московски фабрика ткачихас М. С. Иваникорас д1адоладьа къахьегамера дика г1улакх хьал а лаьца, комбината коллективо соахка июнь бетта ше а инициатива д1айолафир: кхольча бедалца шин дийнахьа шин буем болх бе. Уж декхараш кхоачашдьд. Ведал кхольй юбилея деношка политилен арахецаш пхе дени пхе буем спирт доаккхаш шин дени шин буси болх белла.

Щекински эксперимент юкъейоалаяра г1улакха боккха организацоно - массери болх бу комбинате. Партийно - боахама актив хиннай. Март бетта комбината ериргача цехашка гучахьара партийни собранеш чакхъьйнай эксперимент юкъейоалара декхараши № 131 йолча цеха коллектива инициативан юкцаш.

Къаьстта ира лаьттар къовсам цехашта, участкашта, сменашта, бригадашта юкъе юбилейни яхье хьалхара моттиг яккхар ду хьа.

В. И. Ленин вала 100 шу дизара сийна комбината чухьа леладьча социалистически яхье котьльи карг а лаьрх1а, администраце, парткома, завкома Юбилейни Ленински Сийлен Грамота 300 сом ахчаи хьалхара премии хьожальй № 108-110 йолча цеха коллективана (цеха начальник Ветров, парторганизаце секретарь Сычев, цехкома председатель Шадыгин, комсорг Каменев) Цига белгалбаьна дика къахьег Жукова, Стукаловас, Кравцова, кхычар. Шоллаг1а моттиг № 12 йолча цеха коллективана хьожальй.

Г1одеш йолча цехашта юкъе хьалхара моттиг хьожальй ремонтно - механически цеха коллективана (цеха начальник Гей, парторганизаце секретарь Рыжечкин, цехкома председатель Недугов, комсорг Лойко). Шоллаг1а моттиг таш шоайла йийкъай ремонтно-г1ишлошьара цехоп центральни лабораторен. Юбилея сийна леладьча яхье котало лькхай № 16 йолча цехерча Р. К. Дадашева, № 108-110 йолча цехерча А. А. Сычева) № 133-135 йолча цехерча М. Г. Гамзатова сменаша, В. П. Захарова ремонтни участка, В. В. Степановеи Н. П. Сафоновеи ремонтни бригадай коллективаша.

«В. И. Ленин вала 100 шу дизар белгалдоахкхаш дика къахьегарах» Ленински Юбилейни медалаш еннай комбинатерча 500 саг; 19 саг комбината Сийлен книжкана юкъевихьая, 24 саг — Сийлен доска т1а ваьккхьа. КПСС ЦК, СССР Лаххехьарча - Совета Президиума, СССР Министрий Совета, ВЦСПС Сийлен грамота еннача химкомбинато юбилейни яхье котало лькхай дукха захараш болча болхлоех латтача цуй коллективо хьинар ца кхоадеш къахьегарах.

Массане къоабал а бол т1айша хьалхалатта болхлой ба: боккхаг1ола аппаратчикаш Смакотин Даниил Алексеевичи, Цоев Адиан Халиевичи, слесараш Руднев Евгений Васильевич, Анатошкин Иван Ефимович, электромонтераш Крюков Александр Федоровичи Валетов Асадул Мусаевичи, лаборантка Шимейко Светлана Ивановна, цеха начальника заместитель Устинов Иван Иванович, смена начальник Мартрова Зоя Никифоровна, дукха а кхыбараш.

Комбината коллективо лакхабайъ хьу къахьегама байрахх, кхы а деккхаг1ча хьинарца йоаржаю социалистически яхь пятилетка ханал хьалха кхоачашъяр духа.

В. СКРЕБНЕВ,

химкомбината экономически дошашта вола директора заместитель.

ТЕШАМ БОАБЕРГБАЦ

Е Р. ПЯТИЛЕТКА д1айоласлача дена «Малгобекнефть» мехкдаьтта промыслови управлене планал совг1а енна продукци 6336 эзар сома мах а, планал совг1а даьккхад миллион тонн гаргга «1аьржа дошув». Юбилейни шера хьалхарча квартале оттаьча задании совг1а 9950 тонн мехкдаьтта даьккхад. Шоай планаш т1ехкхоачашъяьй транспортни, жилищно - коммунальни, материально - технически контора а.

Д1ахо йодача хана мехкдаьтта доаккхийга алсамдаккхар дукхача даьхье бурув деттарех тийша да. Из кхета а деш къахьег бурувдеттача контора коллективо болх тоабора т1еерлаь дукха мероприятеш чакхйоах цига. Буровойш хьалъеча сетевой графикатайъ, ч1оаг1даьд телединспечерски служба кулгалделга, х1ара бригаде балха т1ехьожам оттаьб. Балха ха зехье ца йоаhра, материалаш кхом а беш д1ахийтара, аварееш ца хилийтара т1ехьа къовсам лоаттабу контора кулгалхоша а партийни организаце а.

Д1адахача шера мехкдаьттахоша балхе юкъайихьай 387 эзар сом пайда баь 257 рационализаторски предложени, х1аьта укх шера хаь бетта еннача рационализаторски предложенеша 72 эзар сом пайда баьб.

Тха управлене хьалха латташ планаши социалистически декхараши даим т1ехкхоачашдеш хьахоаг1а М. Я. Паук, Б. П. Панфилов, А. Х. Албогачиев кертехатта цхьоалаг1еи, шоллаг1еи, кхоалаг1еи промыслаш. Дика болх бу ремонтно - механически водоснабжене, электро - монтажни цеха, материально - технически снабжене контора коллективаша.

«Малгобекнефть» НПУ мехкдаьттахошта карагiдуалача дикача г1улакхий лакха мах баьб партеи правительствас. Масала, 1969 шера доккхий производственни толамаш дахарах тха коллектив кхоалаг1чей биъалаг1чей кварталашка СССР Министрий Совета, ВЦСПС, СССР мехкдаьтта доахача промышленноста, мехкдаьттан химически промышленноста профсоюзий ЦК Ц1е байракх еннай.

Къаьстта тхо г1аддугаш х1ама хиннад дукха ха йоацаш. В. И. Ленин вала 100 шу дизара сийна т1ейша социалистически декхараш кхоачашдарах «Малгобекнефть» НПУ доаккхача коллектива еннай Ленински Юбилейни Сийлен Грамота, х1аьта производства культура лакхъяри ерригсоюзни общественни хьажаре дика толамаш дахарах тхоия хьожаьй СССР Министрий Советеи ВЦСПС диплом.

Дикача толамашца наькъабаьккхаб Малг1обика мехкдаьттахой техаворча сийрдача ц1ейна а. Цхьабакъда, тха коллективана хьалхашка латта декхараш доккхий а бехктоккхамe а да. Х1ана тхоай беррига низ социалистически декхараш кхоачашдера оарцаг1даьккхаб оаха.

С. ПЛИЕВ,

«Малгобекнефть» НПУ начальник.

«1АЬРЖА ДОШУВ» — ДАЬХЕННА

ГРАЖДАНСКИ т1ом латтача хана боахаь промыслаш юхаметтаоттаесь хана доккха новкъостал даьд В. И. Ленина. Цуьн указанег1а хьежаьй Грозненски мехкдаьттахошта материалаш, ахча, специалисташ. Мехкдаьтта промышленность дег1айоалиеча бахча карагlдаьнна г1улакхаш белгалдоахаш 1923 шера 16 май Старогрозненски промыслай шоллаг1ча группа бурув деттача мастера сийлен ц1и елар цунна...

1958 шера «Старогрознефтas 75 шу дизар дездир мехкдаьттахоша. Х1аьта цу шера берригача мехкашерра вьржар В. И. Ленин вала 100 шу дизара сийна йола яхь. Собранешка, конференцешка НПУ предприятей коллективаша керда социалистически декхараш т1айшар.

Цу хана деза шин шу совг1а хиннай. В. И. Ленин вала 100 шу дуза ди хьат1ахкхоачаш боккха кхаъ бера: «Старогрознефтa» мехкдаьтта промыслови управленена еннай Ленински Юбилейни Сийлен Грамота. Юбилейни яхье даьхача толамий ништта лакха мах барах мехкдаьттахоша дег т1ара доккха баркал оал КПСС Центральни Комитета, СССР Лаххехьарча Совета Президиума, СССР Министрий Совета, ВЦСПС-а.

Мишта кхоачашдаьд оаха юбилейни декхараш?

Укх т1еденарча шин шерех кхаь беттем мехкдаьтта доаккхийга 68 процент алсамдаьннад. Цу юкъаг1а планал совг1а 2,3 миллион сома мах а продукцена реализаци яьй, планал совг1а даьккхад б1аьш эзараш тоннаш «1аьржа дошув», къахьегама оасарле лакхъяра плана т1ехкхоачашъяьй, планал совг1а баь пайда 2,5 миллион сом да.

Хьинаре къахьийгар мехкдаьтта промыслови управлене ерригача коллективаша, бурув деттарaша, эксплуатационникаша, г1ишлошъераша ,транспортникаша энергетикаша. Эггара доккхаг1дола толамаш даьхар цхьоалаг1чеи йиъалаг1чеи промыслай коллективаша, скважинешта капитальни ремонт ечеи электромонтажни цехаша. Цхьоалаг1ча квартала планах дика лоарх1абир бурув деттача конторан г1ишлой-монтажни управленен болхлой.

Юбилейни шера шерра бьрнаб коммунистически къахьегама т1е хьара болам, дукхаг1а хоалой производства хьадлялттарівш. В. И. Ленин вала 100 шу дизара сийна т1айша социалистически декхараш кхоачашдела доккха дакъа лаьцар цар. Царех ва цхьалаг1ча мехкдаьтта промысла оператор Муродян Николай Граитович, шоллаг1ча промысла скважинашта лаьттан к1адха ремонт ю оператор Красинский Петр Мифодьевич, кхоалаг1ча промысла оператор Красножанов Николай Петрович, Мальников Николай Петрович, Брагина Анна Михайловна биъалаг1ча помысла оператор Каврижкин Кузьма Давыдович, бурувдеттар Иващенко Евгений Алексеевич, кхыбараш.

Тахан ц1и яккха лоа сона кхьйсе баха боллаше а мехкдаьттахой коллектива барт ч1оаг1беча, къона говзанчаш кхебеча дакъа лаьцача къахьегама ветеранийи Т. Г. Регулинa, С. Е. Слесарева, М. А. Ероника. С. К. Солтышкина, М. Н. Каратичева.

Оаха дика кхетаду Даьхен халкъа боаком де1аккхулар дукхача даьхье мехкдаьтта даккхерех тийша долга. Цудухьа оаха дерриге а дергда мехкдаьтта доаккхийга алсамдаккхара, къахьегама оасарле лакхъяра, производства ерригача торонех биззa пайда эцара. х1амаи кхойбера.

Деза шин совг1ат — Ленински Юбилейни Сийлен Грамотеи Советски 1аьдала 50 шу дизарна дувзаденна Сийлен Ц1е байракхеи хлар — тха дегаш г1оадоаха х1ама да. Цхьабакъда, цо боккха бехктокхам т1а а божабу.

Советски Союза Коммунистически парте Центральни Комитета, СССР Лаххедьарча Совета Президиума, СССР Министрий Совета, ВЦСПС-а дош лу оаха а юбилейни шу чакхдолалца хьинар кхы лох ца долийташ къахьега, пятилетка план ханал хьалха кхоачашъе а яь, планал совг1а б1аь эзар тонн мехкдаьтта даьккха.

К. ИВИНСКИЙ,

«Старогрознефть» НПУ начальник.

СУРТА Т1А: практиканта В. Голеверьева, операторах Н. Мельников, А. Брагина, воккхаг1вола оператор К. Набиулин.

И. Плиева сурт.

Халкъа боахама болхлой! Лаккбе производства технически боарам! Комплексни механизаци автоматизаци чакхъяха! Ма могга дикаг1а хилийта арахеца продукци, лохбе из хьаьрга д1абода мах!

(КПСС ЦК Т1аьхьехамашцара).

ТОЛАМГА БОДА НИКЪ

БОККХА никъ баьб тха колхозо укх пятилетка хьалхарча диъ шера. Лаьттеи хьайбашии леладера культура лакхъярах теро хиннай тха колхозхой тхоай районе а ерригача республике а ц1и хила йолча колхоне дикаг1а толамаш даха.

Укх т1ехьарча шерашка ц1аккха а эггаш тха колхоза къахьегамхошта хьалхашка д1адахача шера эггарвш санна халонаш. Х1аьта а 1алама халача хьалашa т1аоттаь халонаш эшайир тха колхозхоша. Цхьан оаг1орахьа иккъадаьлар тхона хаоттама хьалаш аьттув боацаш хилар: кхаш леладераша кхетадир 1алама хьалаш мичча тайпара дале а, юртбоахама культураш дика хьувкьво йиш хилар. Х1аиз хаоттамах тийша х1ама дац цар.

Растениеводствица аьхха кувзаденна да боахама кхыдола доакъош. Цудухьа д1адахача шера тхоай кхаш леладераша даьхача толамех дийцача наьсаг1а хургла юххьанца. Цхьацайола культураш дика хьувкъаяиззр: к1а, мукх, хьажк1аш кхеара т1айша декхараш кхоачашдаиззр. Бакъда борц планах лаьрх1ар 17 центнер болча, 26,7 центнер чубера, х1ара гектара ц1ера 18,7 центнер чуера гидуарниш а. Из бахьан долаш д1адахачa шера печчахьалкхенга ялат доккара плана т1ехкхоачашйир. Вешта колхозхой кхоалаг1а Ерригсоюзни съезд болх беш хиннача денoшка печчахьалкхенга генараш, бьшадлараш, сом, кокаш, доккара план кхоачашъярах рапорт делар тха растениеводства дакъа къахьегамхоша.

Ала деза, пятилетка д1адахача диъ шерах эггара к1езигаг1а доахьар долаш шу дар д1адахар. Ахка дог1аш к1езига а делхаш д1айха дар. Из бахьан долаш ноцаш геттара ийлха а буц лола а яр. Цу тайпара халонаш дукха лайра хьайбаш леладериша. Дале а цар в1аштlехьдаьлар печчахьалкхенга дулх, шура, фуаш, тха доккара шера планаш кхоачашъе.

Хьайбаш леладерел т1ехьабисаззр жа леладераш а. Х1ара устаг1ано т1ера даккха доза тха 4,5 килограмм долча, жа леладераши 5,2 килограмм даьккхар. Х1ара б1аь жийна г1ехьара 112 1аьхар кхебир. Х1аьта Григорян Хачатур Белобековича, цхьаьца болча кхычар 125 1аьхар кхебир б1аь жийна т1ехьара. Из бахьан долаш колхоза т1ехкхоачашйир печчахьалкхенга тха дохкара, жа дебадера планаш.

Д1адахача шера а пул къахкийна кхаь шера а цу тайпара толамаш дахарах укх шера белгальяьлар тха колхоз республика ерригача колхозаштеи совхозаштеи юкъе. Тха колхоза елар КПСС ЦК СССР Лаккхехьарча Совета Президиума, Министрий Совета, ВЦСПС Ленински Юбилейни Сийлен Грамота. Из доккха совг1ат да. Цу правительственни совг1ато д1адел тхогара д1ахо йодача хана кхы а дикаг1а къахьегар.

Из доацаш кхы а дукха совг1аташ деннад тха къаьст-къаьстача къахьегамхошта. Шоаткъе итт колхозхочов «За доблестный труд» яха Юбилейни медалаш еннай.

Доккхий декхараш да тха колхозхошта укх юбилейни шера хьалхашка латтараш.

1970 шера культураш дика хьувкъаргйолаш во йоаца лард еллай оаха. Х1ане д1айийна хьакача культурашта г1улакх деш бе кхаш леладераш. Х1анзлелха гербицидашца обработка яь бьннаб уж гурахь дийнача алата.

Цу тайпара хьинаре къахьегаш ба тха хьайбаш леладераш а. Ништта укх шера хьалхарча квартала печчахьалкхенга 2940 центнер шура йоахка еаш дар тхо планах, кхы а доккхаг1а дар декхараш — кхо эзар центнер. Бакъда елаи а декхараш а т1ехкхоачашдаьд. Даьхенга д1аккхьачай 4433 центнер шура, план кхоачашъяьй 147,4 процент. Цу тайпара дика толамаш даьхад дулхи фуаши доахкарга д1аллача а. Планах печчахьалкхенга доахка дезар 1400 центнер чуахи 290 эзар фуъа долча, 1580 центнер дулхи 436 эзар фуъа д1аккхьачад даьхенга.

П. АРШИН,

Сунженски района «Красная Армия» колхоза партийни секретарь.

МЕЛИОРАТОРАШТА КАРАГ1ДУВЛАРАШ

БАРХ1 шу дала хоал «Чеченингушводстрой» г1ишлошъяра управлейн в1ашаг1ъелла. Тха коллективо хьалъю хиибоахаш, промышленно-граждански, юрта боахам хица 1алашбара эша объекташ.

Управленена чуйоаг1а техникаца дика кийчъяь ворх1 д1а-юха лела механизированни колонна (ПМК), боккха автобоахам, аьшкабетони х1амаш ю завод, ремонтно-механически мастерскеи. Масала, Аргунера ПМК-5 промышленно - граждански г1ишлошъеш я, х1аьта мел эша лаьтта оахка техника йола ПМК-3, ПМК-4 хий дехкаргдола лаьттаи кийчдеш я. Знаменски мелиораторша асбоцементни турбаех трубчати сеть ю. Дуга лелаху системаш хьалъелга дика карадерадаьа Гудермесски ПМК коллективо. Алханчуртски каналаи Ассиновски системанеи реконструкци еш ба Орджоникидзевски д1а-юха лелача колонна мелиораторaш.

Тха управлене йоккхата коллективо ду балхаш х1ара шера дукхаг1а хул. Масселх шу хьалха йиъ-пхиъ миллион сома маьха мара г1ирсаш хьалде в1аштlехьдалацер, х1аьта х1анз кхоза дукхаг1а ду уж. Мелиоративни балхаш къаьстта алсамдаьлар КПСС Централни Комитета майски (1969 шу) Пленум хинначул т1ехьаг1а.

Ше в1ашаг1ъелаача укх барх1 шера республика колхозийи совхозийи къахьегамхошка кхаьчад тха управлене кийчдаь хий дехка 41 эзар гектар лаьтта. 13 эзар гектара планировка яь. Цу хана чуль реконструкци яь кхо эзар гектар гаргарча лаьтта, хьалдаьд 25 эзар квадратни метр дола нахь чубаха ц1еноаш.

Хий дехка кийчлаь лаьттаи дукхаг1ча даьхье лотоови канала пaпорни трубчати сети йола х1анзара инженерни системаш йолга белгалдаккха доаг1а. Дуга леладу хий дехка системаш найшига керда д1адолалаьб г1улакх да. Цхьабакъда, ноха дика лоарх1абу тха мелиораторaш. Масала, йиъ эзар гектар лаьтта кийчдаьа дуга лаьрх1а. Г1адвуга да цхьаькха а. Ер хахлог1а шу да «Чеченингушводстрой» управлене коллективо хьалаь г1ирсаш хьалхарча предъявленег1а эксплуатаце д1ачутела. Оаха даьча балхашта комиссеша оттаю оценка дика е т1ехдика хул.

Цу тайпара доккхий толамаш даха в1аштlехьдоал г1ишлошъераша, цар кулгалхоша хьинар ца кхоадеш къахьегарах. Уж болхаш дика кхеташ хиларах. Опыт йола г1ишлошъераш О. Н. Тупицын, Ф. Г. Пеков, В. П. Пименть, В. Ф. Сухостацкий начальникаш йолча д1а-юха лелача механизированни колоннай коллективаша х1ара шера, квартале т1ехкхоачашдеш планаш, графикал хьалха юлаш ду г1ишлой-монтажни балхаш. Мелиораторашта юкъе г1ерба хила ц1и хеза а сийдеш а ба дукха говза механизатораш, монтажникаш, бетонщикаш, арматурщикаш, каменщикаш, автомобилисташ.

Халонех б1у ца къожабеш, шоайта т1адилла моллаг1а а г1улакх тешаш а дика а кхоачашду экскаваторщикаша Смыгин Петр Александровича, Кназенко Петр Давыдовича, Плюхов Борис Ивановича, скреперисташа Кравинницкий Виктор Давыдовича, Сальсанов Хизар Ильясовича, Маляхо Дмитрий Федосеевича, бульдозеристаша Нагуманов Аль-Пашас, Винченко Николай Сергеевича, кхы дукхачар.

Ништта къахьегарах В. И. Ленин вала 100 шу дизара сийна т1айша социалистически декхараш ханал хьалха кхоачашдеш в1аштlехьдаьлар тха коллектива. Управленена Ленински Юбилейни Сийлен Грамота елара хетаделча торжественни собрание мелиораторaша Советски Союза Коммунистически парте Централни Комитетага, СССР Лаккхехьарча Совета Президиумага, СССР Министрий Советага, ВЦСПС-ага дахьийтача письмо т1а белгал ма даккхара гидрог1ишлошъераша 1969 шерен юбилейни шера хьалхарча квартален планаш т1ехкхоачашъяьй, 1600 эзар сома маьха балхаш дьд планал совг1а. Аьхка д1адахача шера 4,6 эзар гектар хий дилла лаьтта кийчдаьд, 1600 гектара т1а планировка яьй. Декха т1ехкхоачашъяьй вах чубаха ц1еноши производственни объекташи хьалъяра планаш а.

Техпаш кхы лоа ца йолийташ наькъабаьккхаб тха мелиораторaш 1 Майна а. «Юбилейни шера к1ира ди ударни кулийтарга» цаьхь хьача девизах къахьег цар.

Д1ахо йодача хана шоайга хьалхашка латта декхараш дика довзаш ба гидрог1ишлошъераш. Уж да общественни производства эффективность, къахьегама оасарле лакхъяр, мелиоративни техниках биззa пайда эцар, г1ишлой материалаш кхом а беш д1аахийтар.

Ю. ГАРБУЗОВ,

«Чеченингушводстрой» управлене отдела начальник.

Цхьоалаг1ча Майна сийленца вовкъаяра Грозненски химически комбината цехашта юкъе яржача социалистически яхье хьалхалаттачарех ца1 а коммунистически къахьегама сийлен ц1и лелаю П. И. Ветров корто латтача цеха коллектив. Цхьа бутт д1адаьннабац цо укх шера бетта план т1ехкхоачаш ца еш. Биъ бетта задани ханал итт ди хьалха кхоачашъяьй цеха болхлоша.

Уж толамаш доахача къаьстта дика къахьийгад химикаша ник. Жукова, Стукаловас, Кравцова, Ерофеева, кхычар.

СУРТА Т1А: воккхаг1вола машинист Н. Жуков, воккхаг1вола аппаратчица Н. Стукалова, слесарь В. Кравцов.

И. Плиева сурт.

ЗВЕНЬЕВОЙШ ДАГАБУВЛ

НАЬСАРЕРА КОАРТОЛ

Сона дика хет тха юртахочо Итиэев Берса газета оагlонашта дlадоладаь пийдине къамелц республика дуккхача районашкарча кхачкlа лелаеча звеньевойшца безамца хьал лаьца и из дуццаш а. Хlана со коартолаш лелаеш веле а юкъьанца тхоай лаьтташка хьажкlаш кхеец звеното кулгалдеш вар со» хlаьта цу хана lемпир аз механизатора говзал а.

Дагайоагlа сона 1961 шера туйре. Чlоагlа дика хьайкъаьр цу шера тха звено хьажкlаш. Хlара гектара тlара 80 центнер фуаль хьха хьажкlаш чукь аьттув баьлар. Цу тайпара хьоххам баькка районе цхьаькка цхьа саг мара вацар — вайна массанена довзаш вола Мальсагов Осман. Цхьабакъда районе хьалхара моттиг тха шиние екъа езинзар, хlана аьлча из Мальсагов Османа механизированни звенота кхаьчар. Хlаьта са звене цу хана балхаш кхы в кулгашца деш дар, цудухьа хьажкlашка дlадодар в лакхагlе хилар. Цигта чlоагlо йир из боккъонца вола механизатор хила аьнив. Дукха ца говщ тхоай «Назрановский» совхозе хьайкила тракториста курсаш яьлар аз. Цул тlехьагlа кхы а шиш шера хьажкlаш кхееш хилар со, тlаккха 1964 шера коартолаш кхею «Экажевский» совхоз вlашагlъеллар. Цу хана денз из культура лелаеш ба са звенощара вах. Хlанз коартолаш кхеера дика опыт а lоавый оаха.

Хьалхарча шиъ-кхаь шера тха бохаме дlахьаш дикка коартол кхычакьира ийеш хьатlакхахьа езаш хулар. Хlаьта тхоай бохаме кхеь а цул тlехьагlа дlае хьахерка а «Волжанка» яхача сортах йола коартол а вlаш оаха кхеер. Цу сортах йола коартол тха лаьттащка дика хьувкъалга гучадьнинад. Лурчагlа гектара тlара 240 центнера дlадахача шера 177 центнера чуера уж тха звеное. Дlайийчачул тlехьагlа ши бутта ах бутти баьлча кхаьча йоал уж коартолаш.

Укх шера оаха коартолаш дlайийна 50 гектар хула кха сона дика довзаш да. Цигара чубера оаха 1968 шера эгтара лакхагlа бола хьувкъам. Цул тlехьагlа цу участке гурахь дуа хlа хиппад, из коартола чlоагlа дика предшественник я. Цу участке укх шера lай 600 тонн кхо дилладд звенос. Хlара гектара тlа 12 тонн кхаьчар из. Из дукха де лла валац со, цхьабакъда лургагlа цу участке оахаш кхо гектара дукха диллоадаь а, хlаьта цун эффективность кхаь шера на йоалдаъ тоъам хургба цах. Цул совгlа ашачул совгlа болх беш хилча продуктгета дlадодар а лакхлург ма дий. Моллагlа болх дlаболабеча хана из торкалду оаха.

Гурахь заба аьха хинна тха участкера лаьтта бlаьсти юха ахь оттахелье самолетаца калийни тудеца зиь аммиачни селитра тассар. Хlара гектара тlа — шиниа центнер. Цул тlехьагlа боал ца боаккдаш лаьтта аьхй дlайкха коартолаш дlае доладалар тхо.

Из болх 22 марта дlабола а баь 5 апреле йистебаьккхар звенос. Йоачан лаьтта кхо ди юкъера дlадаьккхача хlара дийнахь нормах 4,2 гектара тlа е езача 6 гектара тlа коартолаш дlайийна довлар тхо. Цу юкъах звеноцара 25 саг цаl сапна хьинаре кьахьегаш хилар. Царна юкъера а къоастабе безам ба са шоай балхах чlоагlа дог лазаш дика ка йолаш бараш. Церех ва гусеничи трактора тlа болх беш вола Хидриев Хьажбикар, гектарницаш Берсанова Тамара, Каниева Вахидат, Бисаева Зара. Массехк шера вlашта коартолий лакха хьувкъам кхобарах ленински юбилей езаеча деношка «За трудовую доблесть» яха медалаш елар царна.

Белгалде доза укх шера тха коартолаш соахкарчул дукха хьалха дlайийна лаьнинадга. Дlадахача шера 9 апреле мара доладалавзар уж дlао, хlаьта укх шера цул диъ ди хьалха — 5 апреле ерригаш дlайийна яьхар звенос коартолаш.

Хlара гектара тlа 45—50 эзар коартолий гуе хургбоаш дlайийр уж, нагахьа санна уж фуна лаьрхlа йийна иларе а листагlа е езаргьар, хlаьта оаха йоакха ма кхейоай уж. Нийлахагlа дlайийча коартолаш йоаккагlа а дуккагlа хьахуландаь дир оаха из.

Хlанз сайгарча чархаш йолча тракторна лаьтта кlаьддеш мархаш доахаш ю со, хlара гектара тlа 2 центнер кхоачийташ гранулированни суперфосфат тоссаш. Цу гlулакхо сихду коартолаш дегlаяр гlулакх, оплангара оасар доходу. Шаьккха лаьтта кlаьддергда оаха коартолий лордаш гучаяьлча.

Apri-aprlarla чакхдаха деза уж балхаш хиннахьа чакхдахар чlоагlа доархlаме да. Соахк со шоллагlа коартолашта гувнаш даь вьинача дийнахь Сунженски района «Путь к коммунизму» яхача колхоза опыта коартолаш дlайийначa участке семинар ю вьшна бийхар со.

Цар коартолаш дика хьатlаьвинадр, цхьабакъда цу хана лаьттанца геттара кlезига йиса тlоадол а шоаш йоайир кхераш (чlоагlа йокьяя эггаяр цу хана) гувнаш ца деш баlар уж. Из болх цар тlехьбаккхар бохьан долаш со волча а баькка дlае коартолаш яхьа езаш хилар уж.

Коартолашта гувнаш даь вала геза царна зиза тоха ха хьатlаьттача хана. Зиз техаза участкашка из болх бе йиш яц, тlаккха цигара чубахьа чьувкъам а дикка локагlа хул.

Цхьаькха цхьа хlама да белгалде дезаш. Коартолашта гувнаш деча хана лаьттанцара дукха тlоадал йов, тlаккха зиза тохача хана из царна чlоагlа эшаш ма йий. Тха лаьтташ хий дехкаш дац, цхьабакъда май чакхбоалацпи юкь бутт боалаушп даим йоачаш хул тха зоне. Цу хана коартолашта зиза тохаргда уж марг бутт чакхбоалаве хана дlаюдш хилча, тlаккха дика хьуакъ уж. Укх шера ца ишта хила дезаш а да.

Из доладаш цхьаькха цхьан хlамаца а аьттув баргба тха коартолаш иштта хьалха дlаер бохьан долаш. Укх шера 1 июле городе бахага нахага коартолаш йохка йолалургья совхоз. Цу бетта йиккача коартолах лакха мах тергба тхоне. Соахк оаха 15 июле мара йолалвзар коартолаш аха. Хlаьта а цу хана деза бlарчача бетта духхьал са звеноi 9 гектар хулача участкера хьаьлхача коартолах 40 эзар сом пайда баьлар боадама. Килограммах 30 кепиг доаккхаш ехкар уж цу юкьах.

Са дега, тоам хул Нохч-Гlалгlай республика Лакхехьарча Совета депутат а цун Президиума член а хиларна тайп-тайпарча совещанешка дlса дакъа лоацаш Наьсаре бахача нахах дlайха дош аьлча, хlаьта воаца хьоахабича дог а лаз.

Иштта уйлаш йолаш хет сона тхоай совхозера Аушев Юсеп а. Из а оа коартолаш кхееча звенона кулгалдеш. Соахк районе шоллагlа моттиг яьккхай цун звенос, цудухьа сайна ниесса из хетандаь цуния социалистически яхь лелае безам ба са. Цу яхьо низ луртба сона юбилейни шера тlайийна лакха деккар кхоачашде, хlаьта оаха лерхl план 9 тонн йолча хlара гектара тlара 18 тонн коартолаш чуэца.

А. АЛБОГАЧИЕВ,
Наьсаречa «Экажевский» совхоза звеньевой.

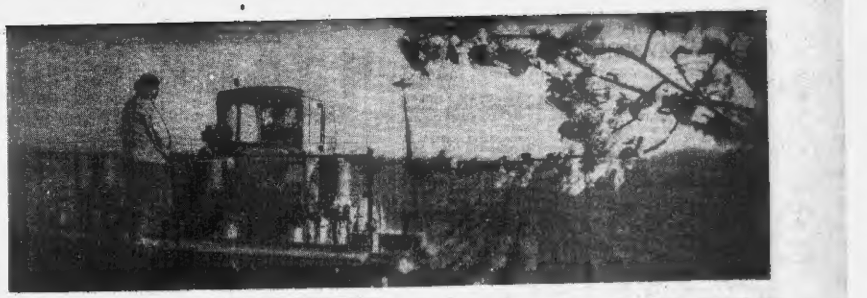

Юбилейни шера ялат хьувкъадара шоай ерriга говзал тlаяхийта къахьегаш ба Гудермесски района «Дружба» совхоза болхлой. Укх деношка фотокорреспондента Н. Кобиашвиле дьаьихача сурта тlа шоана гу хьажкlаш дlаюаш волла ленински юбилейни медаль енна звеньевой Азбиев Мухали. Вадла нормаш деина тlехкоачашъю хьинар долчa механизатора.

Говзал караерзаю

Бархl класс чакхьаьккхачул тlехьагlа техникумашка дийша а болх бешшехьа юкъера школаш яьха а ба Грозненски локомотивни депо балха баьлна дукха ха яргахой.

Кхе лета зlамига саг вар Устинщкий Алексей ши шу хьалха 10 класс а яьккха укхаза слесара говзал lомае воагlаш. Балха ма ве а сайрийнарча техникуме деша ваха Алексей хlанз пхелагlча курсо ва.

Бокъя хумцам хиниаб цу хана чухь цул вахаре. Шоллагlча разрядах болх беш волча нов. Устинцке дика вlаштехьдоал шийга дlатела чоалханера заказаш лертlа кхоачашде. Кхоалагlа разряд йолча саго бе беза болх цунга дlабала лоархlабу цеха кулгалхой хlана аьлча, массаза дика хул цо кийчдаь деталеш.

Шийн балха нормаш массаза а тlехкхоачаш а еш иштта къахьега зlамига саг дика лоархlаду комсомольски а юкъарча а белхех. Комсомола цеховой Комитета секретара заместитель, депо футбольни команда доакъашхо ва из. Укх шера кхоалагlча разряде вала лерхl Алексейс.

Болх беш бола цхьа шу гаргга ха мара ец а шоай балха говзал дика караерзаеш ба вежарий Романовгlар Александари Владимири. Профессионально-технически училище шиш шера дийшача укхаза балха баьхкар уж. Цаl кхоалагlчен шоллагlвер шоллагlчен разрядах болх беш ба вежарий, 120—130 процент кхоачашъю цар шоай балха нормаш.

Хинна къона бале а балха говзал дика караерзаярахи тlадцьла хlама лертlа кхоачашдарахи депо вештазета каст-каста яьлу царех лаьца. Дика вlаштlехьадоал цар цеха юкъарча балха дакъалаца а. Дика лелаю вежараша цехера Эстетика ялайка. Хан-ханнахьа хий детташ а кхидола гlулакх деш а хоза леладу цехера дуккен тайп-тайпарен зизаш. Цудухьа хоза, лостам болаш я цех.

Верращка зlамига саг ва дlадахача шера сентябрь бетта депо болх бе волавенна Дидигов lамирхан. Барчl класс яьккхачул тlехьагlа слесара говзал lомае балха вера из. Кхаь бетта lомавенначул тlехьагlа слесара l-ча разряда экзамен дlаелар хlанз теплвозашта ремонт еш ва lамирхан. Март бетта план 120 процент кхоачашъяьй цо. Из теми кхы лох ца йолийташ къахьег апрель бетта а.

Хlана шоллагlча разрядага вала кийчлуш ва шийн болх дика бовза гlерташ вола зlамига саг.

Везаме дувц цунах лаьца цеха мастера кхача болхлоша. Шайца тlаяилла гlулакх тешшаме кхоачашду, шийла вокхагlчов фу эшхьажа гlерташ, lымерза къамаьл деш хул lамирхан. Иштта дика болхло, эздел долаш саг хиларах дуккхаза а белгалвьхав, совгlаташ тайнад цунна депо администрацис.

М. ТУМГОЕВ.

РЕПОРТАЖ

ЭСА ЙИСТЕ

ГРОЗНЕ, республика кьыча моттигашка бахача цхьаболча даьшта, ноаношта кои кургдац шоай кlаьнкашта тlаювха хоза хачелгаш Мужечурче мехкарий кулгаша тийгелга. Со хилар укх деношка цу хозача лоамен юрта.

— Барзкъаш тега цех мичай шун! — аьнна аз хаьттача, цийхиз йизза йола ведар lо а оттаяь, аз цхьа боламе хlама аьнча санна бlара а хьежа:

— Цех яц из, фабрика я, — аьнар согa цхьан сесаго.

Да а доагlаш дешкел ду укхаза бахача нака ер шу долалуш шоай юрта хьайийлача Грознерча швейно-производственни объединене филиалаш. Фабрика оал цар цех.

Сигала бос болча кхехкача Эса лекхача шуе ,Ийста хьалха клуб хинена здане чу а на.

Ах бlаь совгlа йолча швейни машинкаш ду тойжа тата новкъа дац, цlена къакоз сена конвейерашта юкъе гlелла сайца яlll лача йоашагlйолча мастера Арсельгова Гошмоакс дуьцар. Мехкарий ткогахьа хьаькана мукъа бац, чуйнна къахьегаш боакк уж. «Дийнахьара сердаль телеча электрически лампаша кхы а сийрда еьккей помещени, дукха хало а езац хьада тай мажа чудолла, шуе нийса бедий хьажа.

Шоай балхах кхета, lомабена бигь бутт за еннавр мехкараштэ, Из ученически за чекъхеланза я.

—Ца lемалуш дукха бисабий?— хетт аз мастерага.

Ер Гошмоакс!

lа-м ца lемалуш ма вахий, дукхо за в тха мехкараша из цlи ца лелаво, — йоах цо. — Дукха за я оаха объединене къаьнерча филиалеша ерзецачунца санна мара гlелат доацаш йола продукци тиешка дlакхуьйта.

Хlара дениа къахьегаш 100 согlа кхелкаг хул фабрике. Болх шоа сменагlа бу. Хlанзлахьа а шоай объединенне белгалвьинэй из къона мехкарий коллектив. Бутт дlабахийтац задани гlехкхоачаш ца еш. Ер шу доладелча денз 32—42 размер йола 20000 гаргга бераш хачаш аркийцей фабрика.

— Мишта вlаштlехьдаьлар шун иштта коллектив вlашагlкоза, Гошмоакс! — хеттар аз.

— Бераьдар вьлча, са са юкъьенца йоагаш ер, — аьлар цо.— Хьалхагlа цхьа зlамига швейни цех яр тха юрта райбыткомбинате хьайайола. Вораl беззно яр цу чу. Кастта фабрика хьаела, цу чу дlачуглорга вай вахаш тха вераш ваше а тхоцера 5 йоl мехкара ееш. Сон Оздоева Марема мара цу вистицар шу чу. Цу хана со фабрика дlаяьоякьаьр мастерала. Хьанца бола бергба, мичара логаргба кlезиг-дукха мукъалга кулг-говзал йола нах яхаш сагот дора аз. Гlагlа а езаш лимацар аз. Дlахатта lа дхарга шоашка цехаш хьал миыта йизар, — яхаш мехкарашта лыйла юрта лостафу Гошмоакс.

— Со санна йола 10 класс а яьккха дукха мехкарий бар тхо юрта цхьаннахьа а балха бовцаш, — йоах шейи бригадира Бисаева Марема. — Тlаккха тхоашта ер фабрика хьела вайн хоззашо а кlешаргl а кхийтта Грозне курсашка деша дахар тхо. Къаьстта дукха вlамаш lомадир цу курсашка са военъостаце Котиева Любас, Гамбердоева Хьавас, Галаева Тамарас, кхыбараша. Тlаккха цlа а дахна оахой lомадаьр кхычарна дlа е хьемаш кхыкьере довоалгор тхо.

Укийбу бола бераш дийнагlо долча дешта 8—10 классаш яьха мехкарий ба. Цар сонц дlаэд шоашта дlаьийкар. Хlаьта цу дийцу цlабаьккхарашта а кlелкербераште а ца ковц дар дlахьехе оарцагlьяло зьакарео йелаш я. 1948 шера дена барзкъаш тегаш болх беш хьейоагlо Гошмоакс. Дукхача хаяминга дlахкаш ца вий опыт, дукхачарна безабельтар из бола. Цу тlе коллектива кулгалде цар барт чlоагlбе хоаргдолаш саг а я Гошмоакс.

Сиха, кадай аел дlамаш тегарий кулгаш. Конвейера «зllи» цьаьнакьовре а тедец. Прессовщица Хашиева Лиза хьанга хьекхе хьатийда берзгъа довгъеш машинка тlара машинка тlа укаш цу саьтта тьана доал. 45 операцех чакт а даьйа Балаева lайшата ба доагlа хийна берзвьа. Цу этикеткаш а зака вlашка дикаш дlадаьха кийцду.

Хlара коллектива къахьегама майкаш хул. Укхьа а ба уж юкъарна хьокхам тогараш, аьха сийг летабераш. Дукха бар Гошмоакс цlоаш хьалхаш, хlаьта а аз цу дlахьача списка тlа хьайкхо лаьтта кхо йоl мара дlахаъьнзар Уж ба Хасиева Касират, Бузуртанова Кхабан, Датиева Дибизан.

...Дукха Эса. Дешкайча тlейа а еттылуш урагlъух цун тангlеш. Дlайза маьлха ди деннена хай делкьийта шоай мукъа саьйр цунна йисте дешах фабрикерча мехкараща. Сакъердам боза царна Эса. Ца саlойт; «кашараш лехт.

М. ЗАНГИЕВ.

УРАГІЪУХ ГІИШЛОШ

Ер массех шу да оаха Карабулаке гlишлош хьалъе. Тха кулгашкара хьалдаьча цlенош хоаьций поселка уллаш, дуккхача мехкдаьттаьхой дезалий дегаш гlоадаьвад. Дlадахача шера 140 процент кхоачайир тха бригада шийн задание. Тха бригада чуйодача «Грозгазстрой» треста управлене маршевра тела Ще байрах тхога а хlаиз а. Ер юбилейни шу чаккдалалца кхы цун да ца валийта кlоагlо яь а да тхо.

Хlанз 36 квартира йола цlенош хьалдеш да тхо. Графикаь кхо бутт хьалха дувлаш хьадоагlа тхо. Тхоа дlакъоела болабаьб. Из болх июле-августе мара бе безаш дацар тхо графикага диллачи.

Фу низ ба тха иштта кхоьлийтар? Гlишлошьерашта эгтара дикагlа йола гlулакх ду lа — церна шийн хаиналь эшаш йола материал аьуллийта. Цу гlулакха чlбагlа терам тlабохийт тха кулгалхоша, специалисташа. Дукха ха я оаха хьалдеш латтача цlеной коа ийна лаьрхlе сиача ардакхий боккха са лагта, хlаьта чухнахьа е езачи штукатуркана, кхыдолча балхашта мел эша материалаш а йолаш я. Тхоа тlабилла доллаьмахьа уж балхаш дlадоладе мара ца дезаш да тхо. Лоацца аьлча, тха комплексни бригадана хьабе болх бозацаш нагахьа ди, сахьат хилац. Из лоархlаме гlулакх да тхона.

Из цаl да. Шоллагl-дале, тха бригадацара гlишлошъераш сутар къахьега ховш, кулг-говзал, опыт йолаш нах а ба. Цхьайолча бригадашкара болхлой шера кхочаьнь мара юхе ца вусаш берригаш а хуйцалу, цаlаш дlаух, шоллагlбараш аьатlаух. Аз укх бригадана кулгалдеча 4—5 шера Советски Эскара вахар мара саг тlера ваьнавац тха коллективана, уж а цигарр цораш шlабьхкача кхычахьа атта моттиг лехаш дlа-хьа а ца хьежаш юха боагlа тхо долча. Иштта юхавера тхо долча каменщик Тебоев Алихан, Говза кулгаш долаш саг ва из. Хоза тох по вй, хоза юлл кирпичи.

Иштта дувца ца луча коллективо аттагlа чакхдоакхх шийна хьалхашка оттадаь декхараш, хlана аьлча хlеранена ший, болх кlоаргга бовз, де дезар хов, саг юхе латта ца везаш. Цу гlулакхо ха лоацъейт сихагlа, дикагlа чакхдоях балхаш, творчество дукхагlа хул.

Дlайолаеь гlишло хьалъе тоъаргьяц уж, фу дергда царех яхаш кlай кирпичкаш латтар тха участке. Оаха хlанй хьадеча цlеной ненамита юкъе кхийтар уж хоза догам а даь. Нах ух хьежа, дика болх ба кlезанга эрга, кхычарна тара довдаш ший сибат дола цхьа цlа мукъагlа оаша хьалдеш, яхаш беганн баш санна бакъдар хьадувц нaха..

Да я да из-м иштта. Цхьаннахьа лакхерча кабинете хьахинача проекта lотlатоха хlама кордлогlаргда из болх хьабеча кулгашта а. Бокъо яле сиа царна я цкъаза. Из дош дувца баьниаб тха бригадера гlишлошъераш тlехь- тlехьагlа Из да цар опыт лакхъялар, шоай болх, професси царна елаьлар, хьадеча хlамах дог лазар.

Ер ворхlагlа шу да тха бригаде Бархановеа Розас къахьега, оаха деча болхашта юкъе цаl бац цун бе ховргдовцаш, из юхаозаьла езаш болх. Хоза, сиха тох цо шэ тоха кулг. Хьинар долаш я, заниа йоккха яле я. Дукха ба тха аллайтта сага юкъе цоа санна дlайха дош ала мегаргдараш. Ер пхийтлагlа шу да тхоцарча каменщица Яроцкая Любовь Ивановнай кулгаша кирпичех пенаш дотта, тхоца укх тlеххьарча массехк шера болх а баь тахан хкорца вонсе вола къьона гlишлошъер Борисенко Дмитрий Александрович.

Шу боккхагlчар барт болча коллектива юкъе, шоай сабар, вхьэздел юкъе доакх, къонабарашта хьежаm лу. Хlаьта кlезиг-дукха ший балхах ца кхеташ, гlалат вьннача сага эгтара хьалха оарцагlбоалараш уж ма бий. Оаха, къонвачар, доккхал ду уж тхоашта юкъе болаш.

Бехктокхаме шу да ер, йоккхийча эргалонех, дезача деноех диза да. Цудухьа къахьегамца белгалдаккха гlерт тхо ер. Хьалхара бигь бутт дика чакхбаьккхаб. 150 процент кхоачашъяьй оаха задани. Бакъонца дег тlера салаlа, сакъерда бокъо йолаш ба тахан тха гlишлошъераш.

Ю. ТОЛДИЕВ.
Карабулакерча «Грозгазстрой» № 2 йолча управлене бригада бригадир.

Говза специалист, lымерза саг

Дукха ба тха ремонтно-механически цехе цlи хеза къахьега ветераиаш, шоай професси кlоаргга йовза специалисташ. Уж ба ,массала, эгара бехктокхамегlа йола деталаш кийчъю токарь Ржевский, Цунга цхьаннега мара лац из болх, кlана аьлча из лоархlалургвоацаш цхьаькха токарни болх бац. Иштта ший професси кlоаргга йовзаш ва фрезеровщик Кулибаки а. Инженерни знанеш дlаехала станока тlа болх бу цо.

Цхьабакъда тахан са дувца безам ба сайна доккха гlулакх даьча сагах. Из ва слесарь Пезик Владимир Георгиевич. Цун новкъосталца lомаяй аз слесара-ремонтника говзал. Промышленни оборудованена ремонт еш ва тхо шиь.

Дlатlа хьежача тха цеха болхлошта а кхыча наха юкъе цхьана а хlаманца белгалвоалий вац Владимир Георгиевич. Цхьабакъда, цун шойкаш аьннача кулгаша, биографе, кlезиг-дукха бунарверзаро хьохьокх из дукха во а дика в бlергадайна саг волга. Даймехка тlема бирсача событех чакхваьннав коммунист Пезик. Ткъаь пхьайтта шу да цо заводе болх бу. Слесарии болх кlоаргга бовз цунна.

Иштта саг нерте латтача бригаде балха хьожавир со кхо шу хьалха. Шийн бригаде со дlаэцаш сох фу доал тохкаш санна кlарвенна бlара а хьежа аьлар цо: — хала ба къона тха болх, нагахь санна тlехьагlа хье дехке варгвале хlанзе я уйла елахь. Цул совгlа къахьегама дисциплина телхараш, ледарло лелараш тха бригаде болацш ба, дукха lелац уж. Цхьабакъда къонача болхлочоа эша новкъостал де тхогlа массова а хьожаргва.

Сона, Советски Эскаре гlулакх даь ваьнна, хlаьта цlавенара бlуьлча, дег чу дийшар уж дешаш. Шун бригаде мара болх бергбац аьшна чlоагlо йир аз дагахь. Хlаьта дехке а валанзар.

Со болх бе дlавсладеннача хьалхарча денощка денз цун дега кlоахал, терко хоалора сона. Юххьенца хала дар, цхьабакъда lайхьа хьаллаьнца ник дог ца эккхаш дlабахьа беза яхаш Владимир Георгиевича даим хьекар дарах дог даьлар са балхах. Хьайца новкъостал де кийча вола саг болх беш хилча дикагlа къахьега безам боагlа. Владимир Георгиевичъ шийн знанеш, кlаьхий балха опыт камаьрна хьаллдах шу делаллахьа специалист хилар сох. Хlаьта хlанз тхоай заводе во лоархlаш з вац со. Соахк «Професcех дикагlбар» яхача къоначa специалистий яхье — хьожарве завода сий даккхча хьожавир со комсомола комитето. Хlаьта , из пу хьажаре хьалхара моттиг а яккхар.

Аз доккхал ду хьокхаме къахьегача, ший професси чlоагlа езача сагаца се болх беш хиларах. Цунгара хьаlомавеннав со къахьегама хам бе, сай говзал кlоаргагlа йовза гlерташ хила.

Дукха специалисташ кийчбаьб коммуниста Пезика ше болх беш дуккхача шерашка. Царех дуккхагlбараш со санна хlанз заводе къахьегаш ба. Чlоагlа баркал йоах цар цунна массане а.

Дикагlа шу да Владимир Георгиевич цехкома председателала хержа. Шийна тlабилла общественни болх дог лаьаш бу цо. Каст-каста ух из волча шо-шоай гlулакхаш даьхаш болхлой. Хlаранена эша новкъостал ду цо, хьехам лу.

Владимир Георгиевич завода болхлошта везаш из вовзаш хилар белгалде йиш я lуйрийна балха воагlаш из вайча. lаламаьте дукха болхлой хул цунга моаршал хоаттанш, из волча тlаухаш хаттараш деш. Кхыча тайпара хила йиш а яц. Дика саг массанена а воав, вела.

Р. ЦАМСУДИНОВ,
«Красный молот» завода слесарь.

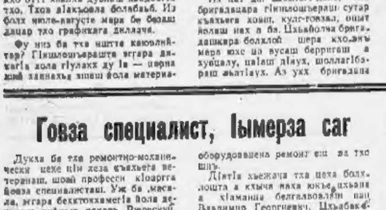

Кизлярски района «Октябрьский» совхоз — Дагестане эгтара дикагlа бала — ши тlара оалхазараш лелаяй болхах. Республике кlаькай ца бавинча тайпара боккха толам баьнхаб укхаза совхо: хlара яцача котама чlекъара 244 фуъ гулдаьа. Укх шера хьалхарча шарехьа 1 миллион 400 эзара фуъ дехкал бохаме кхачабаьккхинга (пландагlа дукха делан эзара 85 эзарнена меттал). «Октябрьский» совхозе хьалт шинх а кlоригаш лоттаю Къилбаседа Кавказерча дуккхача колхозашти совхозашти. Хьалалатта болам кхуьа санна, дуккхаза а дакъа лоацаш дийнаб ВДНХ. Выставка дошон даташ медалаш еллар дуккхача специалисташш болхлошен.

СУРТА ТlА: кlоригаш кхеш цех.

Р. Дика сурт.
ТАСС фотохроника.

КЪАХЬЕГАМА ТРАДИЦЕШ

В. И. Ленин вав 100 шу дизара сийна ше тlайнца социалистически декхараш сийлена кхоачашйир коммунистически къахьегама предприятия яха цlи делаеча Грозненски ремонтно-механически завода коллективо. Нагахьа болхло висанзар заводе из сийлахь-доккха цlей къахьегама толамашта белгал ца доаккхаш. Социалистически декхараш толамца кхоачашдарах производстве хьалха латтача 74 сага «За доблестный труд» яха Юбилейни медалаш елар. 100 дийнахь ленински вахте латтача 16 сага городашка Ленинграде, Ульяновске, Волгограде баха пуьтевкаш елар.

Дуккхача шерашка къахьегаш завода коллектива ираргlдьнна хlама да из. 1962 шера 24 мае лай, республике эгтара хьалхарчарех тха завода елар коммунистически къахьегама предприятин яха цlи. Цу дийнахь производстве хьалхалаттарий — коммунистически къахьегама ударникий слет ю. Ишттала торжественни дийнахь къахьегама ветеранашка коммунистически къахьегама ударника цlи еннача къоначa болхлошта удостоверенеш тел, завода заслуженни болча наха гулбеннарашта дувц завода къахьегама традицех, къахьегама котаянех, толамаш даьхача цехашна, участкашна, бригадашна рапорташ тел.

Завода къонача болхлоша къамаьлаш ду шоай балхах толамех, боккхагlболча болхлой сий дола къахьегама традицеш махоаргlара дlахо яхьа шоаш кийча хиларах. Шоаш беча балхаца цар из чакх а доаккх, Иштта шийн завод бахьан доккхал деэгдолаш оттабаьб кхетама болх тхаппига.

Коммунистически къахьегама ударникий слете оаха хьех городе кхыча предприятий болхлой делегацеш. Цар тхона хьайовзийт шоай коллективай дика опыт, коммунистически къахьегама боламе аьхха толамаш. Хlаьта иштта тха завода делегаци а хул кхыча предприятей коммунистически къахьегама ударникий слеташка. Масала, 1970 шера 19 апреле тха делегаци Швейно-производственни объединене иштта слете хилар, дикагlа йола опыт дlайовзийтар.

Оаха шефски новкъостал ду Шаьла района «Джалка» яхача совхоза. Завода комсомольцаша совхоза кийчйир къахьегама сийлен аллея. Тха специалисташа дукха хlамь даьд совхоза механически мастерскена, совхоза халача балхашта механизаци еш. Заводо каст-каста кхоачашду совхоза дахараш. Хlаьта художественни самодеятельносто совхоза къахьегамхошта каст-каста выступленеш, концерташ увттаду.

Традици а хинна вlаьттад заводех совхозеи спортсменаш вlашагlбетталуга, цар тайп-тайпара спортивни гlулакхаш делга.

Иштта шефски дика гlулакхаш да тха № 32 йолча школана а. Каст-каста хул тха комсомольцаш цу школе, дешархошта цар дувц тха предприятех, балха специальностех лаьца, школа чакхьаьцхабоалараш заводе балха отта хьех. Цудухьа цу школера дийша арабаьнна дукха кагирхой завода коллектива юкъе болх беш ба.

Йоккха терко ю къона болхлой lомабара. Хlара lомалуш вола къона болхло йоккха квалификаци йолча специалиста тlачlоагlъу. Теоретически знанеш из завода болхлошка юккагlа волча инженера-технолога В. К. Корнева, завода керттерча технолога И. Н. Ениева, кхычар. Хlаьта практически навыкаш lомаю цар шоай гlулакх дика довзаш болча говзанчаша М. В. Дарсигова, У. Вагапова. В. В. Батаева. Царех хlаране lочаваьв 10—12 слесарь. Чlоагlа лоархl къоначa болхлоша шоашта хьийхараш. Хlанз Сусаев Куйра lомавеш ва М. Дарсигов.

Цу методах хlара шера 60—70 къона болхло кийчву, 1969 шера заводе иштта lомавир 63 саг. Царех цхьаберш хlанз комсомольций вожаки ба. Масала, слесарь Харитонов Александр № 2 йолча цеха комсомольски организаце секретарь ва. Кагирхошта юкъе болх дика барах комсомола обкома Сийлен Грамота енней цунна. Слесарь Сидоров Николай № 4 йолча цеха комсомольски организаце секретарь ва, газоэлектросварщик Бриштель Владимир завода комсомольски комитета член ва. Царна массанена а «За доблестный труд» яха Юбилейни медалаш еннай.

Традици а хинна вlаьттад тха болхлошта юкъе заводен цунна гонахьарен территори тоаеш, хозъеш коммунистически субботникаш делга. Цу деношка тхоца болх беш хул тха подшефни № 32 йолча школа дешархой а. Цу хана чухь заводе дукха керда клумбаш яь, гаьнаш егlай, спортивни площадка йиллай. Из деррига а дlаьд балхах мукъайолча хана.

Республике эгтара хьалха 1969 шера 12 апреле коммунистически субботник дир тха предприятие коллективо. Город Грозный хозъяра, тейра В. И. Ленин ваь 100 шу дизара сийна шийь мессиник дlадоладаьраш а тха болхлой бар.

Къахьегама дикагlа йола методаш, керда техника, технологически процессаш йовзар духьа завода дикагlбола болхлой инженерно-технически болхлойи командировке ухийт городашка Сызрани, Куйбышеве, Волгограде, Баку, Краснодаре.

Дукха шераш да тха предприятие Краснодарски «Нефтемашремонт» яхача опытни заводаца яхь лелаю. Вlаши делегацеш ухийт, тlайийна социалистически декхараш мишта кхоачашду хьож вlаши, дика опыт, дикадар вlаши дlа-юха эц. Мехкдаьттан газовни промышленности дийнахь вlаши делегацеш ухийт оаха. Цу дийнахь, сентябрь бетта хьаларча кlарандийнахь, делегацеша вlаши дагалоацийна совгlаташ тел коллективай толамаш вlаши довзийт, цехий, участкай, бригадай коллективашта коммунистически къахьегама коллектива цlи ду, завода дикагlбола вах хестабу.

Цу традицеша новкъостал ду болхлой коммунистически кхетам лакхбара, тlайийна социалистически декхараш толамца кхоачашде уж оарцагlбахара.

Л. ХАЖИЕВ,
ГРМЗ профсоюза завкома председатель.

ЧЕЛЮСКИНА МЫСЕРА МУЗЕЙ

Тундре КъилбасагІа шен океана йисте дагІа эІамига цІалг. БІаьш километраш цунна гонахьа садоалаж вдам дац.

Вахтени журнала тІа язъяз: «Тхона хаъ, укх гаьнарча берда йисте малагІча михо хьо кхоачаваьв, цхьабахьда, хьо моллагІа вале а; нагахь санна кхаччал хьо укхаза кхаьча волаш, тхо дог тийша да, дикача уйланца хьо укхазе вена хиларах.

Арктика эгтара хьалха кардерзаьрий къонахчал дагахь лоттадеш хиларах тарра лораде ер эІамига памятник — Папанина цІенга.

ХІанзе а тхьо сонгІа йоазув да вахтенни журнала тІа даь.

Музей йилла дагадехача Челюскински полярни станце инженера-гидрографа Щербинин Викторе АПН корреспондента дийцар, полярникаша Папанина цІаг юхаметта а оттадеча, хІаьта цІенга цунах думем тІа эттара къилбаседехьара арктически музей а лаьрхІа я ба уж ялаш.

Владимир ЛЕОНТЬЕВ.

Художника бегаш

ХІаъа-и гуш да бІаьста валла

Футболын сезон...

— Сарр дала! Хочу воша са...
— Т-с-с-с гІар ма в, ка втт.

Дешаш доацаш.

Суртеш даьхкар художник И. Трунов.

ВЕДЗИЖЕВ Ахьмад

Чайнигаш

Дувцар

САГОТТАЛА аьннадац таьнарга вешей юкера ловлахо теннав. Сона сайна дукхаза гучадаьнна хІама да из. Уйла ел оаша, моллагІа цхьа кІезига хІама няшача гІоргвий хьо гаьнна ваха воша волча? ГІоргвац. Цу сахьте дагавохаргва хьона ловлахо.

Со массаза хинна сай доалахошца барта вахаш. Сай дика дар царна декъ аз, цудухьа сона хало тІевттача а дакъа лоац цар.

Нийслу, шойцига хьаша вена вьтта оагІорахьа ваха ловлахо сога кхайкаш:

— Іабас, тха фусамнаьна веший сийсига наьна вешші воІ вена тханцига, цунца вагІа воагІавалар хьо.

ТІаккха аьрда оагІорахьа вахар кхайк:

— Іабас, йоІиг бархІлагІча классе яьннача (е иттлагІча классе яьннача) че сиц дар тхо тховсара, хьайна хала дале а воагІавалар хьо.

Уж ма кхайка а цхьаккха дуьхьале йоацаш вода со царцига. Ма мотталіш цар котамашка, е тІаьччилгашка сетесса со цига вода, Шоана из цига мотте гІалаг даргда шо. ХІана аьлча котамаш а са Вазипата шоргта йолаш я, хІаьта кІаьнилгаш а цочул дикагІа цхьанна кхалсгго дергдац, нагахь цу гІулакха курс яьккха из хилча е. Духхьал сай ловлахошта тоам бар духьа вода со царцига.

Дика дар цІаккха бохам е ца эккхаш нах бахаш хилча. Массаза барт тайна, безаме болаш. Бакъда из атта нийслуш дац. Бохам — бохам ба, эІачига бале а, боккха бале а. Хьона фу бошча да, сесаг бІагІара кьожа хинна а, наьха котамаш беша яьнна хинна е, хьайна бохам хилча. Айса яхар хилча, из-м хулийтаргбацар цІаккха а наха юкъе бохам. Е ловлахошта юкъе а, е марап сесаган юкъе а, е берашта юкъе а. Цудухьа со цІаккха Іийнавац цу тайппара могтиг нийсъелча а оарцагІа ца волаш. Нагахьа, аз шуга ма аллара, наьха дика тІа со уж кхайкача мара ца воде, бохам иккхача со сс вода оарцагІа. Иштта я са оамал.

Наьха бала хьайна ги а белла лел-кх хьо, — аьл сога цкъаза Вазипота. — Хьо мара саг ван-те укх юрта ше сог вІаши бІагІара мел хьежача юкъе вахе.

Аз теркал дац цо яхар. Шеннйиц хеттар дуьц хІаране. Из да Вазипата дувцар а. Сона дезар да наха юкъе тоам хулга, уж барт тайна бахилга.

Къаьна Іабас дукха дув аьле ма хетилаш. Массанена ховш да со лера тІера воацилга. ХІана аз мел дувцар керттерчунга кхача гІерташ да.

— Уж гІарадц ца хозаш вагІа хьо? — йоах массехк ди хьалха ховра чуенача Вазипата. — Юртал арахьа а хозаргда уж цІогІарч-м.

— Фу цІогІарч да уж?

— Тухийн цун сесаг Минати дакх дов иккха боахкаш.

— Юха а дов — раьза воацаш аьлар аз. — Цар дов массаза довла царна юкъе иха варгвий со.

— Хьайна хала дале а ваха веза, — йоах Вазипата дехарна. — Ловлахой ба уж, миччa беса бале а.

Иштта я из Вазипат массаза а. Гоннахьа тийна йолча хана, цхьаннахьа дов-гІар доацача хана «Наьха бала хьайна ги а белла лел хьо» яхаш дувш хургья, тІаккха миччахьа иккха а цхьа кІеззига хІама иккхача хІанз санна цига гІо яхаш со витац:

— ХІама дергдацар цига-м, — ях аз. — Массазза нийгІаб уж. Юха а товргба хьона, хьалха товш ма хилар.

Раьза йоацаш согахьа хьахьежар Вазипат.

— Ловзам боцчча хІаманна тІера дІадолалу доккха дов а, — хьечар ду сопа Вазипата. — Цхьа сийг тоъаргба аьла хол лотабе а... Сона-м хов че яьча котамаш ма аттагІа долго, наьха довнашта юкъе ухачул. Дале а цхьанцена хало йоацаш шоллагІчоа тоам хилац. Чеккха тІа а гІойя цар дов дІадерзаде Іа.

Къилах сагах хІама алара тІера хиннавац со цІаккха а. Дале а Тухех цхьаьши дош ца аьлча варгвац.

Тухи са ловлахо ва. Цхьа ди, е цхьа шу хинна Іац тхо ловлахо деха, дукха а шераш да. Бокъсица йола цун цІи-м Тухан я. Бакъда иаза цунах цІи иккха кхом хеташ дале а, е кхычa бахьанца дале а Тухи аьнна мара цІи иккхац цун цхьанне. Сона-м хов цхьа бахьан доацаш из довцилга. Сайга хьаьттача чо беньаргболаш Тухи цІаьрмота хилар да аргдар аз из. Из беньлу цун Минатаца дов далара бахьано а.

Иэ-м аз тІехьагІо мара кхетадаьнзар.

ЦІаста шаь цкъа оагІув ба йоах мари сесаги. Царна юкъе хошавала хала да, хІана аьлча дерригa юкъа да цар. Дале а Вазипата ма аллара сийтах цІи хилар кхераш дар-кх со цар довна юкъе вахар. Тухи эмча бесса вале а цар дезал бохийта лацар. сона, бераш ма дарий цар.

Со чувоаллаше тІараш йийшар. Воккхача сагаг тоам ца хеташ сайца хургбар уж. Бакъда дийна йоллаше мустьаь боргІал санна хьежар Тухи сесагагахь.

— Могаш-паргІата дий? — хьаьттар аз цкъа моаршал хаьтта даьлча, цар довнах сайна цхьаккха хІама ца ховш санна. — Шо фу деш да хьажа хьачуэттанар со.

— Могаш хилар пайда бий, кхачул паргІатагІа укх цІагІа ца хилча, — сатохадалазар Минатага. — Даькъала ма хилиргиш, уж чайнигаш бахьан долаш укх цІагІера гІоча-м кхоачаьлц укхо — кора тІа латтача иттех ингале чайнигагахь кулг дІахьекхар Минаца.

— Сонае хьай баге! — сесаго тІачайхар Тухи.

Со укхаза хилар бахьан долаш маІраьнна вла а, е марацарча къовсаме ше бакъ лерхІилга дале а, Минат баге сонае даги яцар.

— ГІадж Іетта яьккха-м яц е баге, — аьлар цо согахь хьа а хьежа. Баге аз сецаергьяц хьона... Даьллахь, Іабас, хара ца алалахь, белк бий наьха тхона ши мах а телаш чайнигаш дІа ца ийича, гельиаг йизза уж латташ хилча...

— Фу чайнигаш я шун уж? — со хІаьза кхеташ вацар дувцачох.

— Чайнигаш я...

— Аз хьай баге соцае ма яхий хьога.

ЦІаьхха са бІарг хийтар юстаро буфета тІа латтачa иттех ингале чайнигах.

— Гой хьона, Іабас, укхо Ростове а раха ше цІавоагІаш шоаттъа ингале чайниг еній.

— Соцае хьай баге, — юха а тІачайхар Тухи сесага.

— Сабар де Іа..., — кулг лостадир Мината Тухе ехалох ца яцаш — Укхо Ростовера чайнигаш еній. Бакъдар аьлча, ер вовлача хана укх юртарча тика тІа чайнигаш яцар...

— Іабас, ладувгІал аз яхачунга, — юха а сесага юкъе иккхар — Тухи. — Вахача цаІ ца леладича валац. Аз уж чайнигаш енаяр кІеззига хІама даьар дог доахаш.

Со цар дувцачох кийтта ваьнцаар. Тухе базара уж чайнигаш енилга ховш дар. Бакъда къовсам баларa бехьол кхетадеш ваццар со.

— Укхо чайнигаш яр пайда бий, уж тика тІа йолаш хилча, сацацар Минат. — Укхан шучанна КъурайшагІа тІадилла чайниг ений аз. Из хІана еннай яхаш укх цІагІара дІайодича оттаьккх со укхо.

— Из да шун дов далара бахьан? — хьаьттар аз.

— ТІаккха, дІаьта, — аьлар Тухе, (юха а шийн къамаьл чакхдаккха сесаг а ца юташ, — кхьметтел сиглерча хьаэилгашта а хов Къурайша сона цу чайнигах доагІа дин сом хьалургдоаилга... ЭгІа йиш милай цуннара. Цудухьа ях аз цунна тІадилла из чайниг хІана еннай. Тухена а Мината а хов со юрта Совета депутат волга. Депутата декхарию дукха яц дий. Шортта сай кисара блокноти къоалами хьадаьккхар аз.

— Іабас, из блокнот сенна леладу Іа, — сихха вагІачара хьалгІеттар Тухи. — Аз дох хьогара, ма язделахь цу тІа хІама.

— Шоана хинна эок пайден ларахІа воал со, — аьлар аз, цундагардар эйса кхетадой а.

— Аз дехар ду хьога, Іабас, цу блокнота тІа ма язвелахь со, — дехар ду Тухе. — Дош да хьона, ахь со дийна волаш аз базара хІама йохкарг ца хиларох.

— ТІаккха, Минатица дов дувцалгаь? — хет аз, сай хара цхьа доккха хІама долаш сацца.

— Фу дов дуаш Іа, — айса оалар дІаэхьна хьалийтанзар со Тухе. — Минат, вай цІаккха довла а долий дов?

Тхо-м чІоагІа барт тайна дах, — йоах Мината. ши миног хьалха лийткъар ше йоацаш сийна.

— Долча, дика да, — шортта Іетта а гІетта дІавахар со.

— Фу дар цига? — хьаьттар сога Вазипата со чуккоачаше.

— ХІама дацар цига-м, — жоп деллар аз. — Блокноти къоалами хилча дІадерзаргдолаш дов хиннадар из.

Аз яхачох кхетанзар Вазипат.

Вешта сона фу бешта дар из.

АГИТБРИГАДА КХАШКА

Художественни самодеятельноста бархІлагІча республикански хьажаре дикагІчарца юкъаш яр Грозненски района агитбригадаш. Царна юкъе яр Старо-Атагински культура ЦІен агитбригада а. ХІаьнна кхашкара белхаш дІадолалуш а шоай дехкараш кхоачешда арейоал из агитколлектив. Каст-каста хул из юртбоахама къахьегамхошта гІулакх да яхе.

Йоккхен сакъердамен программа я агитбригада членаша кхашка къахьегарашта лаьрхІа кийчъяьр. Вей мехки а доазол декъарча а композиторий иллеш, тайп-тайпарча халкъий халхараш, стихотворенеш я цув. Шоай лектор а хул агитбригадаца. КІоаргга кулоацам болаш, сакъердаме, ладувгІарий теркам тІабодаш хул оша лекцеш. Уж тайп-тайпарча темаех я. Масала, В. И. Ленина вахарах дувцаш. Германи эшаь 25 шу дІаьра хетаяь, кхы дІахо.

Укх шерара кхашкара белхаш доладелча дена дукхаза хиннай агитколлектив шоай района фермашка, бригадашка, кхашкарча станашка яхо.

...ДехкЪел тІехье яр тхо Грозненски шурий совхоза цхьоалагІча отделене кхьача хо. ДехкЪийна доахан дийтта а бьнна гуллуш латтар доаркаш. Тахан къаьстта кидий хьуалар уж, белабенна бар. Из кхетадеш дар — уж болча хьоашалгІа еаяр агитбригада. Цхьа юкъ яьннача гІолла хьакхьачар шоллагІча бригада доаркаш тІабаргІа машина а. Иштта хул дилла а. Цхьан бригаде самодеятельни артисташ бахкача шоллагІъар а хьатІайоагІа. ХІаьта хІанз гулбеннар 80 гаргга саг дар.

Боккхача безамца ладийгІар цар агитбригадаца венача КПСС Грозненски райкома инструктора В. Евдокимова кастта хургдолча хоржамех лаьца дийцачунга. Массанахьа хьажа чакхъяьнначул тІехьагІа фермерча санитарни хьалех дийцар Грозненски района санитарно-эпидемиологически станце болхлочо Р. Ивановас. Цул тІехьагІа доккха концерт оттадир самодеятельни артисташа.

ЧІоагІа хоза хеташ ладийгІар гулбеннараша «Сона хьа дехкар тІада Даьхе» яхаш Мусаева Тамусас йийшача стихотворенега, Гацаев Сейд-Эмина, Тахаев Махьмуде, Ахмадов Лемас лекхача «Кавказски ашарашка», халхара коллектива даьча тайп-тайпарча халхарашка шоллагІа юха а бехаш хьажар доарках.

Боккхача безамца тІаийцар цар Старо-Атагински культура ЦІен балетмейстера, агитбригада кулгалхочо Тахаев Махьмуда даь халхараш моттигерча темаех ца аьха сатирически куплеташ.

Цу тайппара цхьа сакъердам бахьаш боагІа дилла а цу агитбригада членаш. ХІара кІиран юкъан шоазен хул уж кхашка къахьегараш болча хьоашалгІа бахе. Укх тІоххьарча хена Первомайская, Петропавловский станицей дукхача хьайбеш леладерий бригадашка, фермашка, механизаторий отделенешка хиннаб уж. Цхьаццa, йолча хана шоаца библиотечка-передвижка, автолавка а йолаш боле. Цудухьа агитбригада юхаярга хьежаш хул юртбоахама къахьегамхой.

А. ЦИЦКИЕВА.

СУРТА ТІА: кагирхой халхар деш ба Т. Мусаева М. Тахаеви.
Е. Метрабова сурт.

ЧАХКИЕВ СаІид.

Къаьстта укх май бетта...

Ноаной бІаргаш гІийла лешар,
Делхар, делхар шийла дарз.
Бакъда, моастагІ вир вай оша,
Іодиллайтар бера гера.

Из вай гора отто кІертар,
Из ше вайна гора отт;
Хьа а аьнн шийн ков-карта,
Багара баьккхар бІеха мотт.

Дег тІара бала бежар тІаккха,
Лаьтто деьккхар доккха са.
Деладенна, эзза даьккха,
Дера бІаьстан хоза ди.

Цудухь, вІалла ца бовш лаьтта,
Вай байракхий ала бовг.
Цудухь къаьстта укх май бетта
Машар буьца доагІа дог.

ПЛИЕВ Махьмад-СаІид.

Марша я хьо!

Малх цІабена йІовхал мехк,
Шовдаш делаеш.
Оалхазарий иллеш дек
БІаьстий хестаеш.

Баьца эІиргаш сигал гІерт,
Сийна ферта тувс.
Човлпаш санна эизаш аттІ,
Гнзго маза буьз.

ХІара гаьно барзкъа дувх,
Пхьидаш сомаяал.

Тракторо а уаз шийн мух
Тувсаш хьаьна боал.

Михо «чоча» морхаш лекх
Іаьржъяь сигале,
Саьргаш санна догІа мехк,
Лаьтта дузаде.

Марша я хьо! Хьега оал,
БІаьстий массане.
Эзар безам ловзабоал,
Хьа цу хозале.

МИЧА ГІОРГВА ЦІЕЙ ДОЛЧА ДЕНОШКА

1-гІа МАЙ

В. И. Ленина цІерагІара майда. 17 сахьат даьлча дена 19 сахьат даллалца тематически музыкальни концерт. Цул тІехьагІа 20 сахьат даллалца Челюскиний цІерагІча кинотеатра эстрадни оркестра концерт. Кинофильмаш а хьокхаргда.

В. И. Ленина цІерагІара культура Дворец. ЦхьоалагІча Мая цІейна хетабаь заводской района къахьегамхой сакъердам.

«Красный молот» завода культура цІа. 14.00. Республикански техникий театра выступленеш. ЦхьоалагІа мая цІейна хетабаь завода къахьегамхой массови сакъердам.

Химикий культура цІа. 12 сахьат даьлча дена цІейна хетабаь массови сакъердам.

Н. К. Крупская цІерагІара культура дворец. Дунен халкъашта юкъерча Дене — цхьоалагІча Мая цІейна хетабаь сакъердам.

Химкомбината клуб. 14 сахьат даьлча дена 16 сахьат даллалца хроникально-документальни кинофильмаш хьокхаргда.

С. М. Кирова ЦІерагІара культура цІа. «Фашистски Германи эшар — Советски халкъа исторически котало» яха кинофестиваль. 19 сахьат даьлча Дунен халкъашта юкъерча къахьегамхой солидарноста Дене хетаяь кагирхой бал.

С. М. Кирова цІерагІара культурай салоІен парк. Дунен халкъашта юкъерча къахьегамхой солидарноста Дена хетабаь боккха сакъердам. Зимни театре НохчГІалгІай иллеи халхареи паччахьалкхен ансамбла концерт. Керда программа. ДІадолалу 19 сахьат даьлча. 20.00. Кинолекторий. «Слово о Советской державе» яха документальни кинофильм хьокхаргда. 19.30. Халхара майдан тІа халхара сайре. Грозненски гарнизона эстрадни оркестр локхаргья. Іурра дена сарралца массови площадке ловзараш, конкурсаш, аттракционаш.

Пролетбата цІерагІара культура цІа. 10 сахьат даьлча дена цІейна хетабаь сакъердам. Тематически утренник, кинофильмаш, художественни самодеятельноста концерташ.

М. Ю. Лермонтова цІерагІара драматически театр. «Со цхьаь хургвац» яха А. Мальсагова спектакль.

2-гІа МАЙ

В. И. Ленина цІерагІара майда. 17—19 сахьат даьлча тематически музыкальни концерт. Цул тІехьагІа 20 сахьати 30 минутехь ялла В. И. Ленина цІерагІча культура Дворца художественни самодеятельноста концерт. ТІаккха кинофильмаш хьокхаргда.

В. И. Ленина цІерагІара культура Дворец. 12.00. ЦхьоалагІча Мая цІейна хетадаь берий утренник. 17.00. Кинофильмаш хьокхаргда. 15.00. Халкъа драматически театра «Сверстники грозы» яха Солодара спектакль. 19.30. Халкъа оперин театран балетин студен концерт. 19.30. Халхарий сайре.

«Красный молот» завода культура цІа. 11.00. «Ленини искусство» ях лекторина. 12.00. «Концерте 100 номер я» яха документальни кинофильм хьокхаргда.

Химикий культура цІа. 11.00. Берашта лаьрхІа концерт. 18.00. Тематически сайре.

Н. К. Крупская цІерагІара культура дворец. ЦхьоалагІча Мая цІейна хетабаь сакъердам. 16.00. Крупская ЦІерагІарча культура Дворена драмколлектива «Если любишь» яха Г. Гурилова спектакль.

С. М. Кирова цІерагІара культурай салоІен парк. 19.00. Зелени театре РСФСР заслуженни артисташа М. Абдамировасй Н. Татьянченкосй даькъа а лоацаш «Вайнахия» яха эстрадно-музыкальни ансамбла концерт. 20.00. Кинолекторий «Склероз совести» яха документальни фильм. 19.30. Халхара майдан тІа халхарий сайре. Грозненски гарнизона эстрадни концерт локх. Массови площадке Іурра дена сарралца ловзараш, конкурсаш, аттракционаш. 18.30. Грозненски гарнизона эстрадни оркестра концерт.

М. Ю. Лермонтова цІерагІара драмтеатр. «Безам бахьан 10 сутка» яха спектакль.

3-гІа МАЯ

В. И. Ленина цІерагІара майда. 17 сахьат даьлча дена 19 сахьат даллалца тематически музыкальни концерт. 19—20 сахьат даьлча посвещене болхлой республикански ЦІен художественни самодеятельноста концерт. 20.00. Кинофильмаш хьокхаргда.

«Красный молот» завода культура ЦІа. 11.00. ЦхьоалагІча Мая цІейна хетадаь берий утренник. 17.00. «Шеча майдан тІара цІей» яха кинолекторий. 18.00. Кагирхой салоІа сайре.

Химикий культура цІа. 11.00. «Къахьегам, машар, май» яха берий утренник. 18.00. Духовой оркестра концерт.

Н. К. Крупская цІерагІара культура Дворец. 16.00. А. Устинова «Светящийся камень» яха берий драмколлектива спектакль.

С. М. Кирова цІерагІара культурий салоІен парк. 19.00. Зелени театре филармоне симфонически оркестра концерт. 20.00. Кинолекторий. Документальни кинофильмаш хьокхаргда. 19.30. Халхара майдан тІа халхарий сайре. Іурра дена сарралца массови площадке ловзараш, конкурсаш, аттракционаш. 18.00. Грозненски гарнизона эстрадни оркестра концерт.

Пролетбата цІерагІара культура ЦІа. 18.00. «СийлахьдоккхагІа котало» яхача темах кинофестиваль.

Укхаза Іомабу къахьега

ГРОЗНЕРЧА Заболотно цІерагІча типографе дикагІболча болхлой цІераштa юкъе нийсъелар наборщица Джантемирова Іиксай цІи. Иштта дика специалисташ а болаш вай республика тайп-тайпарча районий типографешка къахьегаш ба Пашаев Хьасан, Точиев Макшарип, Макаев Муса дукхха хьабараш. Воронеже, Астрахане, Москве, Целинограде, Донецке кхычахь а дІахо дешаш ба Хашагульгов Мухьмад, Алероев Яхьъя, Межидов Султанбик, Джамалдаев Ваха, Кудиев Раиса, кхыбараш. Уж берригаш а Грозненски № 1 йолча школа-интернате дийша баьнна ба. Цига Іомаяьй цар наборщика, печатника, переплетчика говзалаш.

Итт шу дизад Грозненски цхьоалагІча школа-интернате болх беш дешархой Іомалуш типографи йола. Юххьанца подвальни помещене яр типографи. Цига Іомалуча дешархошта готта яр. ХІанз моллагІчун безам тІагІоргболча лаьрхІа цу гІулакха хьалдаьча хозача цІеношка я из. Переплетни, печатни, наборочни машинаш, кхыйола а оборудовани таханарча техника ма яххара я.

Типографе цехашка дІачуваьнна хиннача моллагІчо я кхетадергда дешаркоша безам тІабиха, чІоагІа дукха а езаш шоашой говзал Іомаеш хилар. Дешаре пособеш, тайп-тайпара пригласительни билеташ, брошюраш кепаетт дешархоша. ХІаьта грозненский меттел Махачкалера, Орджоникидзера, Каспийскера шоашка дайта заказаш а кхоачашду дешархоша.

Дог гІоздеш тха заказчико тІоаь болх могабича, — йоах школа-интернате деша багІача наборщиций говзал хІанзале дика кардерзаьча Мальсагов Гирихане Алимирзоев Алихен.

Лоаша аьлча укхаза Іомаю дешархоша эггара хьалхара производствени говзалаш. Цудухьа кхетадеш да миччахьа а шоаш болх беш хиларах шоашта юхьанца къахьегам безабалийтарваш дешархошта цІаккха а бицлуш ца хилар.

Каст-каста боагІа интерната выпускникаш типографе заведующа Ярославская Галина Сергеевнагеі е типографа Іойиллача-дена наборочни цехе болх беш йола Гей Анна Михайловна, Стоглад Григорий Яковлевич, кхыбола хьехархой болга. ХІанз, шоаш опытни болхлой хиннача тІехьагІа а хул выпускникашта говзача педагогашкара хьаІомаде хІама. ХІаьта шерра-шера отпускаш е каникулех цІабаьхкача шоашта вихара никъ хьахьийкараш болча вІашагІбетталу выпускникаш. Цхьаккха а юха водац царех типографех бІарг ца тохаш.

В. САИДАЕВ,
хьехархо.

СУРТАШ ТІА: (лакхерча тІа) дешархой Мальсагов Гирихани Авилов Александри наборочни цехе. (лохерча тІа) дешархой Алимирзоев Алихи Саляров Евгенийи переплетни цехе.

И. Пиева сурташ.

ХАОТТАМ

Тахан республике гІоллен Грозней кІезиг-дукха морхаш а йолаш, йовчан а йоайаш, къулба-малхбоалехьара гІаькхьача боарамс, цкъаза чІоагІо мух а кхаш ха хилен фегара температура республике гІолла 26—31, Грозне 29—31 градус йІовхал йолаш хилен тарлу. ДІахорча шин дешин буса кІезиг-дукха, цкъаза чоагІо морхаш а йолаш, ловдоаІа йовчан а йоацаш, республика къулбехьарча районашка ди а къувкъаш, хаьда лостам боацаш, гІийло, гІаьххьача боарамга кхоачаш мух а хьекхаш ха хила а фегара температура бийсашка 8—13, деношка 25—30 градус йІовхал йолаш хила а мег.

Метеостанци.

Редактор М. К. ЛЬЯНОВ.

ЛадувгІа, хьажа

РАДИО

1 май

7.10 — «Грозненский рабочий» газета обзор. 7.17 — «Ленинан никъ» газета обзор. 7.24 — «Серлало» газета обзор. 7.40 — Москва. 8.15 — Передачай программа. 8.22 — Наьхъа йиш. 9.00 — Москва. ШІа майдане. Къахьегамхой барт — ашара дунен халкъашта юкъерча дена хетаяь передача. 17.00 — Вай доттагІий маршал. 17.15 — Дезача ден концерт. 17.45 — Къахьегамхой дезача ден демонстрацех йола отчет (эрсий меттала). 18.00 — Къахьегамхой дезача ден демонстрацех йола отчет (нохчий меттала). 18.15 — Къахьегамхой дезача ден демонстрацех йола отчет (гІалгІай меттала). 18.30 — Москва.

2 май

7.10 — Іуйран концерт. 8.00 — Москва. 8.15 — Передачай программа. 8.22 — «Тирна талгІеш» яха литературни передача (гІалгІай меттала). 8.42 — Ашараш. 9.00 — Москва. 16.45 — «Ирана фу эй хьона» яха музыкальни литературни концерт (эрсий меттала). 17.15 — «Къонаш» (эрсий метала). 17.43 — Дезача ден концерт. 18.30 — Школьни глобус (эрсий меттала). 19.00 — Москва.

3 май

7.10 — «Грозненский рабочий» газета обзор. 7.20 — «Ленинан никъ» газета обзор. 7.30 — Хоамаш. 7.40 — Москва. 8.15 — Передачай программа. 8.22 — Шоана дукхаезача ашарий концерт. 9.00 — Москва. 15.15 — СалоІа минуташ яха радиокомпозици (нохчий меттала). 15.35 — Концерт. Даькъала хилда май яха литературни радиокомпозици (эрсий меттала). 17.00 — «Аьа тІа дижа жІали» яхача спектакла монтаж (нохчий меттала). 18.00 — «Къонаш» (гІалгІай меттала). 18.30 — Новкъостий, шун письмойх дола концерт. 19.00 — Москва.

ТЕЛЕВИДЕНИ

1 май

9.30 — Передачай программа. 9.35 — Интервидени. Москва. ЦІа майда. Дунен халкъий къахьегамхой барт-цхьоагІон Дени 1 Мая хетаяь передача. (ЦТ). 17.40 — Передачай программа. 17.45 — «Ах а хІаак ва» яха художествени фильм. 19.00 — Дунен халкъий — къахьегамхой барт-цхьоагІон цІей 1 Май дездарах йола репортаж. (ЦТ). 19.30 — «БІаьсти йоагІа, бІаьстанна никъ ле», цІей дездаре музыкальни программа. (ЦТ). 20.45 — «Кердадерий эстафета». «Мона ийкъабесий цхьоалагІча майда» яха специальни выпуск. (ЦТ). 20.55 — ЦІей дездеш топаш кхоссар. (ЦТ). 21.16 — «Кердадерий эстафета». (ЦТ). 21.30 — «ЦхьоалагІа Май Грозне». Спецвыпуск. 21.50 — Передачай программа. 22.00 — Фильм-концерт.

2 май

13.30 — Передачай программа. 13.35 — Берашта. «Фу дар тайгас хьа ца ера» яха спортивни сезон хьеллар. Физкультурникий парад; футболагІа йола СССР чемпионат — «Торпедо» (Москва) — «Динамо» (Москва) В. И. Ленина цІерагІча центральни стадионера передача. (ЦТ). 18.00 — Кинолаьхкъахой клуб. 19.00 — СССР художествени фильм. 15.00 — Ахканара халкъий искусства цІей Москве. Столица концертни залашка гІолла. (ЦТ). 21.00 — «ЦІей дездеш я Нохч-ГІалгІайче», спецвыпуск (гІалгІай, нохчий, эрсий меттала). 21.30 — Передачай программа. 21.35 — «Плющихера мичаш» яха художествени фильм.

3 май

14.40 — Передачай программа. 14.45 — Берашта «ЙоахІиетара шийттнега кхочалца» яха художествени фильм. 16.00 — «Знание» яха Іилма-ловзийтара программа. 17.00 — СССР Халкъий искусства цІей Москве. Пятницкий цІерагІча Паччахьалкхен эрсий халкъа хора концерт. (ЦТ). 18.00 — «Хьа эзам саг» яха художествени фильм (хьалхара сери). 19.00 — Фильм-концерт. 19.30 — «Хьа эзам саг» яха художествени фильм (шоллагІа сери). 20.35 — Передача программа. 21.00 — «Дуне тахан». Дунен халкъашта юкъерча программа. (ЦТ). 21.45 — «КхоалгІа гІанд» яха миниатюрий телевизионни театр. (ЦТ).

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный, Ленина улица, 11 (3-гІа этаж). Телефонаш: редактора—3-44-66; редактора зам. — 3-39-11; бокъонаша секретара — 3-34-30; партийни вахарен, культурен, промышленностен отделий — 3-42-30; Юрта боахамийн письмойн отделий — 3-47-28.

«Грозненский рабочий» издательства типографи. Революцин проспект, 7/84.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, ул. Ленина, 11 (3-й этаж). Телефоны: редактора—3-44-66; зам. редактора—3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-30; отделов партийной жизни, культуры, промышленности — 3-42-30; отделов сельского хозяйства и писем — 3-47-28.

Типография изд-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции, 7/84.

СФ05067.

Заказ № 2387.